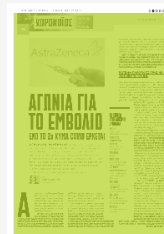

Πηγή: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ Σελ.: 16,18 Ημερομηνία έκδοσης: 13-09-2020
 Επιφάνεια: 1777.41 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 55000
 Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΑΓΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

ΕΝΩ ΤΟ 2ο ΚΥΜΑ COVID ΕΡΧΕΤΑΙ

Δύσκολος αντίπαλος αποδεικνύεται για τους επιστήμονες ο νέος κορωνοϊός. Το κλινικό πρόγραμμα του εμβολίου του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και της AstraZeneca μπήκε στον πάγο, ενώ άγνωστος είναι ο χρόνος έγκρισης των εμβολίων των Moderna και Pfizer στις ΗΠΑ. Πότε θα δώσουν το πράσινο φως οι ευρωπαϊκές και αμερικανικές αρχές; Ποιος είναι ο καλός οιωδός για την ασφάλεια των εμβολίων και τι θα κρίνει την αποτελεσματικότητά τους;

της **Μαρίν Μιμί**
marymipi@gmail.com

Αντιμέτωπες με ένα δεύτερο επιδημικό κύμα της νόσου COVID-19 είναι πολλές χώρες, καθιστώντας επιτακτικό το αίτημα για ένα ασφαλές και αποτελεσματικό εμβόλιο κατά του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2, ως το απόλυτο μέσο για τον τερματισμό της πανδημίας.

Η νόσος COVID-19, μια απειλή που αφορά όλο τον πληθυσμό της Γης, έγινε η αφορμή για να επιταχυνθεί η επιστημονική έρευνα για πρώτη φορά στην Ιστορία της ανθρωπότητας. Τα 15-20 χρόνια έρευνας που άλλοτε απαιτούνταν για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού και ασφαλούς

εμβολίου συμπέσταν σε 12-18 μήνες προκειμένου να ανακαταστεί η μεταδοτικότητα του SARS-CoV-2 και να σωθούν όσο το δυνατόν περισσότερες ζωές.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), αυτή τη στιγμή είναι υπό αξιολόγηση περισσότερα από 170 υποψήφια εμβόλια. Τα 138 βρίσκονται σε προκλινικό στάδιο, 24 αξιολογούνται ως προς την ασφάλειά τους στους ανθρώπους σε κλινικές δοκιμές Φάσης 1 και τα 14 βρίσκονται σε Φάση 2, αξιολογούμενα ως προς την αποτελεσματικότητά και την ασφάλειά τους. Ωστόσο, μόλις εννέα εμβόλια είναι υπό αξιολόγηση σε μεγάλες πληθυσμιακές μελέτες

Φάσης 3 που, εφόσον έχουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα για την αποτελεσματικότητά και την ασφάλεια, θα εγκριθούν από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) και τον Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΗΠΑ, το Sputnik V έχει ήδη πάρει έγκριση στη Ρωσία για χορήγηση σε ανθρώπους, ενώ στην Κίνα το Ad5-nCoV έχει εγκριθεί για χρήση μόνο στις Ενοπλές Δυνάμεις και το CoronaVac για τη υγειονομική προσωπική και τους δημοσίους υπαλλήλους της ασιατικής χώρας.

ΠΟΤΕ ΘΑ ΠΑΡΟΥΝ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΦΩΣ ΣΕ ΗΠΑ ΚΑΙ Ε.Ε.

Η πρότιμη έγκριση των προαναφερόμενων μη δυτικών προέλευσης εμβολίων προκάλεσε ευθύς εξαρχής δικογνωμία και καταπομπή. Και εν μέρει δικαίως, καθώς κανένα εξ αυτών δεν έχει ολοκληρώσει την καθοριστικές σημασίας για την αποτελεσματικότητά και την ασφάλεια Φάση 3 των κλινικών δοκιμών. Επιστημονικά θεωρείται ριψοκίνδυνη η έγκριση οποιουδήποτε σκευάσματος για ευρεία χρήση όταν έχει δοκιμαστεί σε μικρό αριθμό εθελοντών.

Για παράδειγμα, το Sputnik V πήρε έγκριση από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές της Ρωσίας τον περασμένο Αύγουστο, έχοντας βασιστεί σε στοιχεία από δύο κλινικές δοκιμές Φάσης 1. Οι εν λόγω δοκιμές έγιναν τον Ιούνιο και τον Ιούλιο με τη συμμετοχή μόλις 76 εθελοντών και έδειξαν ότι το 100% των συμμετεχόντων ανέπτυξε αντισώματα, χωρίς σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες.

Στον αντίποδα, τα εμβόλια AZD1222 (Πανεπιστήμιο Οξφόρδης/AstraZeneca), mRNA-1273 (Moderna/NIAID) και BNT162b1 (BioNTech/Fosun Pharma/Pfizer), που συγκεντρώνουν τις περισσότερες ελπίδες έγκρισης από τους αρμόδιους φορείς σε Ευρώπη και ΗΠΑ, βρίσκονται επί του παρόντος σε τροχιά ολοκλήρωσης της Φάσης 3. Οι εκτιμήσεις των επιστημονικών ομάδων κάνουν λόγο για ολοκλήρωση των κλινικών δοκιμών μέχρι το τέλος του 2020. Ο ελληνικός καταγωγής πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Pfizer **Αλμπερτ Μπουρλά** στις αρχές Σεπτεμβρίου είχε δηλώσει ότι «περί τα τέλη Οκτωβρίου θα γνωρίζουμε αν το εμβόλιο που αναπτύσσουμε για τη νόσο COVID-19 θα είναι αποτελεσματικό».

Ο σύμβουλος του Λευκού Οίκου σε θέματα COVID-19, **δρ Ανθωνι Φάουσι**, ξεκαθάρισε την περασμένη Τρίτη ότι «ένα εμβόλιο για τον κορωνοϊό δεν θα είναι έτοιμο μέχρι τις αμερικανικές προεδρικές εκλογές (ο.σ.σ.: στις 3 Νοεμβρίου), ακόμα κι αν τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων ζητήσουν από τις Πολιτείες να έχουν έτοιμες εγκαταστάσεις διανομής έως την 1η Νοεμβρίου». Και εκτίμησε ότι είναι περισσότερο πιθανό ένα εμβόλιο για τον SARS-CoV-2 να είναι έτοιμο μέχρι το τέλος του έτους», δεδομένου ότι η διαδικασία ένταξης εθελοντών στις κλινικές δοκιμές που διεξάγουν η Moderna και η Pfizer επί αμερικανικού εδάφους είναι σε εξέλιξη.

Στη Γηραιά Ηπειρο οι κλινικές δοκιμές Φάσης 3 του πλέον ελπιδοφόρου εμβολίου AZD1222 για τη νόσο *Συνέχεια στη σελίδα 18*

ΤΑ ΕΝΝΕΑ ΥΠΟ ΔΟΚΙΜΗ ΕΜΒΟΛΙΑ

AZD1222
Πανεπιστήμιο Οξφόρδης/AstraZeneca

mRNA-1273
Moderna/NIAID

BNT162B1
BioNTech/Fosun Pharma/Pfizer

CORONAVAC
Sinovac

BBIBP-CORV
Ινστιτούτο Βιολογικών Προϊόντων Πεκίνου/Sinopharm

NEW CROWN COVID-19
Ινστιτούτο Βιολογικών Προϊόντων Ουχό/ Sinopharm

VAX4COVID
Πανεπιστήμιο Μέλβουρντς, Παιδιατρικό Ερευνητικό Ινστιτούτο Murdoch

ADS-NGOV
CanSino Biologicals/ Στρατιωτική Ακαδημία Ιστρικών Επιστημών

SPUTNIK V
Ερευνητικό Ινστιτούτο Gamaleya

Συνέχεια από τη σελίδα 16

COVID-19, προϊόν της σύμπραξης του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και της βιοφαρμακευτικής εταιρείας AstraZeneca, που αναμενόταν να ολοκληρωθούν τέλη Σεπτεμβρίου, ξαφνικά πάγωσαν την περασμένη Τρίτη και μαζί και οι ελπίδες για την εμπορική διάθεσή του στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον προσεχή Δεκέμβριο.

«ΑΝΕΞΗΓΗΤΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ»

Μια «ανεξήγητη ασθένεια», που αναφέρθηκε σε εθελόντρια που συμμετείχε στη Φάση 3 των κλινικών δοκιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο, έγινε η αφορμή για να αποφασιστεί η προσωρινή παύση όλου του ερευνητικού προγράμματος σε ΗΠΑ, Νότια Αφρική, Βραζιλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η είδηση έκανε τον γύρο του κόσμου σε λίγες ώρες. Και αυτό γιατί από την αρχή της πανδημίας τα βλέμματα όλων είναι στραμμένα στην επιστημονική έρευνα για την ανάπτυξη νέων θεραπειών και εμβολίων που θα δαμάσουν τον SARS-CoV-2.

Αλλά για την επιστημονική κοινότητα, η απόφαση της AstraZeneca δεν είναι παρά μια απόφαση ρουτίνας. Ή, όπως πολύ λιτά ανέφερε στην ανακοίνωσή της η εταιρεία, «πρόκειται για συνήθη ενέργεια η οποία πρέπει να πραγματοποιείται σε περίπτωση που παρατηρηθεί μια ενδεχομενώς ανεξήγητη ασθένεια σε μία από τις δοκιμές, ενώ αυτή διερευνάται προκειμένου να διασφαλισουμε ότι διατηρούμε την ακεραιότητα των δοκιμών». Σύμφωνα με όσα έχουν γίνει γνωστά από τον ίδιο τον διευθύνοντα

ασφαλές για τους ανθρώπους. Γεγονός που σε πρώτη ανάγνωση σημαίνει ότι οι κλινικές δοκιμές θα συνεχιστούν κανονικά και θα ολοκληρωθούν στα τέλη του έτους. Αν όντως αυτό ισχύσει, τότε θα μετατεθεί η ημερομηνία κυκλοφορίας του AZD1222 για τις αρχές του 2021.

Ο ΚΑΛΟΣ ΟΙΩΝΟΣ

Σε κάθε περίπτωση, ο έγκαιρος εντοπισμός της «ανεξήγητης ασθένειας» θεωρείται από σύσσωμη την επιστημονική κοινότητα καλός οίωνος. Στις μεγάλες κλινικές δοκιμές, όπως αυτές της Φάσης 3 όπου βρίσκονται τα εννέα εμβόλια για τον SARS-CoV-2, είναι συνηθισμένο φαινόμενο η τυχαία εμφάνιση ασθενειών και αυτές, ως ειθιστά, αξιολογούνται με ανεξάρτητο τρόπο. Και μπορεί αυτό να καθυστερεί την ολοκλήρωση της κλινικής μελέτης, ωστόσο η ασφάλεια αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα και οι διαδικασίες που τη διασφαλίζουν πρέπει να ακολουθούνται με ευλάβεια, όσο επείγουσα κι αν είναι η κατάσταση υπό τους όρους της προστασίας της δημόσιας υγείας. Ο ΠΟΥ εξάλλου θέτει την ασφάλεια ως προϋπόθεση ύψιστης σημασίας για την ανάπτυξη κάθε θεραπείας και εμβολίου που προορίζεται για ανθρώπινη χρήση. Και στην προκειμένη περίπτωση, σχολιάζοντας το ζήτημα που ανέκυψε με το εμβόλιο AZD1222, αναφέρει χαρακτηριστικά: «Είμαστε ικανοποιημένοι που βλέπουμε αυτούς που αναπτύσσουν εμβόλια να διασφαλίζουν την επιστημονική ακεραιότητα των κλινικών δοκιμών και να τηρούν τις

Ο ΕΓΚΑΙΡΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΑΝΕΞΗΓΗΤΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ» ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΟΣ ΟΙΩΝΟΣ. ΣΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ ΤΗΣ ΦΑΣΗΣ 3 ΟΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΝΝΕΑ ΕΜΒΟΛΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ Η ΤΥΧΑΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

σύμβουλο της AstraZeneca Πασκάλ Σοριό, η εθελόντρια εμφάνισε νευρολογικά συμπτώματα που συνδέονται με μια σπάνια φλεγμονή στον νωτιαίο μυελό, την εγκάρσια μυελίτιδα. Προς το παρόν παραμένει νοσηλεύουσα με σταδιακά βελτίωση της συμπτωματολογίας της και αναμένεται να πάρει εφτάηρο τις προσεχείς ημέρες. Αυτό δείχνει ότι η ανεπιθύμητη ενέργεια είναι παροδική και δεν αξιολογείται ως κάτι σοβαρό.

Επ' αφορμή του γεγονότος αυτού, ο επικεφαλής της AstraZeneca επιβεβαίωσε ότι το πρόγραμμα των κλινικών δοκιμών είχε διακοπεί και τον περασμένο Ιούλιο, όταν ένας συμμετέχων είχε εμφανίσει συμπτώματα νευρολογικής φύσης. Τελικά διαγνώστηκε με πολλαπλή σκλήρυνση, νευροεκφυλιστική ασθένεια που δεν σχετίστηκε με τη χορήγηση του AZD1222 και έτσι το πρόγραμμα συνεχίστηκε κανονικά. Όπως και τότε, έτσι και τώρα όλες οι διαθέσιμες ιατρικές πληροφορίες για την «ανεξήγητη ασθένεια» και τον χρόνο εμφάνισής της σε σχέση με τον χρόνο χορήγησης των δόσεων του εμβολίου θα τεθούν υπόψη της ανεξάρτητης επιτροπής εμπειρογνομόνων, η οποία σε περίπου δύο με τρεις εβδομάδες θα εκδώσει το σχετικό πόρισμα, αποφαινόμενη για την επανέναρξη των κλινικών δοκιμών. Ο κ. Σοριό την περασμένη Πέμπτη είπε ότι έως τα τέλη του 2020 θα έχει καταστεί σαφές αν το εμβόλιο είναι αποτελεσματικό και

καθιερωμένες κατευθυντήριες οδηγίες και τους κανόνες για την ανάπτυξη των εμβολίων». Και συστήνει «αυστηρή συμμόρφωση στα καθιερωμένα πρωτόκολλα διενέργειας των κλινικών δοκιμών σε όλα τα προγράμματα ανάπτυξης των εμβολίων για τη νόσο COVID-19, προκειμένου να διασφαλιστούν η ασφάλεια των εθελοντών και η τελική ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα των εμβολίων».

Η εκπρόσωπος Τύπου του ΠΟΥ Μάργκαρετ Χάρτς, σε πρόσφατη συνέντευξη Τύπου στην έδρα του Οργανισμού στη Γενεύη, είχε υπενθυμίσει ότι η Φάση 3 των κλινικών δοκιμών «πρέπει να διαρκέσει περισσότερο, επειδή είναι ανάγκη να δούμε πόσο αληθινά προστατευτικό είναι το εμβόλιο και είναι επίσης ανάγκη να δούμε πόσο ασφαλές είναι».

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι την περασμένη Τρίτη, προτού καν γίνει γνωστή η απόφαση για την παύση των κλινικών δοκιμών του AZD1222 λόγω της ανεπιθύμητης ενέργειας στην εθελόντρια, οι διευθύνοντες σύμβουλοι εννέα φαρμακευτικών εταιρειών που αναπτύσσουν εμβόλια για τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 (AstraZeneca, BioNTech, GlaxoSmithKline, Johnson & Johnson, Merck, Moderna, Novavax, Pfizer και Sanofi) είχαν ανακοινώσει την κοινή δέσμευσή τους «για την υπερίσχυση της ακεραιότητας της επιστημονικής διαδικασίας καθώς εργαζόμαστε για την υποβολή των αιτημάτων έγκρισης των πρώτων εμβολίων για τη νόσο COVID-19».

ygeiamou.gr

της Παναγιώτας Καρλιτρά
totakarlitra@gmail.com

Το καλό σενάριο για την εξέλιξη της επιδημίας είναι να εκδηλώνονται αλληλόπληθα κύματα μικρής ή μέτριας έντασης μέχρι και την ερχόμενη άνοιξη. Το αρνητικό σενάριο είναι να ενσκήψει δυνατό και με απρόβλεπτη ένταση το επόμενο -τρίτο- σαρωτικό κύμα μέχρι τον Νοέμβριο

ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΚΟΚΤΕΪΛ ΓΡΙΠΗΣ ΚΑΙ COVID-19

Αγωνία καθώς για πρώτη φορά θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η εποχική γρίπη εν μέσω μιας άλλης πανδημίας - Το ενδιαφέρον όλων επικεντρώνεται στην ασφαλή λειτουργία των σχολείων που ανοίγουν αύριο

Σε μια νέα, αχαρτογράφητη περιοχή της επιδημίας του κορωνοϊού SARS-CoV-2 μπαίνει για μία ακόμη φορά η χώρα μας. Το άνοιγμα των σχολείων σηματοδοτεί τη λήξη μιας κορυφής αφρικανία πρωτόγνωρης θερινής περιόδου και την απαρτή μιας δύσκολης όσο και απρόβλεπτης φθινοπωρινής και χειμερινής περιόδου. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ειδικών, το καλό σενάριο για την εξέλιξη της επιδημίας είναι να εκδηλώνονται αλληλόπληθα κύματα μικρής ή μέτριας έντασης μέχρι και την ερχόμενη άνοιξη. Το αρνητικό, να ενσκήψει δυνατό και με απρόβλεπτη ένταση το επόμενο, το τρίτο, σαρωτικό κύμα μέχρι τον Νοέμβριο. Και στα δύο σενάρια αστάθμιστος παράγοντας θεωρείται η εποχική γρίπη, ενώ κρίσιμος θεωρούνται και άλλες παράμετροι όπως η ηλικιακή ομάδα που θα είναι «επικρατής» και θα οδηγεί την πορεία των μεταδόσεων και η συχνότητα και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των συρροών θετικών κρουσμάτων, δηλαδή των επιδημικών εστιών που θα ανακύπτουν.

Η ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τις ημέρες επόμενες ημέρες, βεβαίως, το ενδιαφέρον όλων επικεντρώνεται στην ασφαλή λειτουργία των σχολείων που

θα υποδεχθούν από αύριο εκατοντάδες χιλιάδες μαθητές. Η σταθεροποίηση του δείκτη μετάδοσης της επιδημίας που επεξεργάστηκε στις αρχές Σεπτεμβρίου, μετά τον Ξεφρενο ρυθμό μετάδοσης που είχε ξεκινήσει στο τέλος του περασμένου Ιουλίου και στις αρχές Αυγούστου, θεωρείται καλή αφετηρία.

«Τις τελευταίες τρεις εβδομάδες έχει σταθεροποιηθεί ο ρυθμός εξέλιξης της επιδημίας. Αυτό είναι πολύ σημαντικό καθώς η είσοδος στο φθινόπωρο γίνεται με καλύτερους όρους, αλλά κι επειδή καταφέραμε να περιορίσουμε το δεύτερο κύμα της επιδημίας, που συνέπεσε μέσα στην τουριστική σεζόν», λέει στο «**ΘΕΜΑ**» ο αναπληρωτής καθηγητής Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) **Δημήτρης Παρασκευάς**.

Σε ό,τι αφορά την ασφαλή λειτουργία των σχολείων, ο ειδικός υπενθυμίζει τα επιδημιολογικά ευρήματα σχετικά με το παιχνίδι αυτό ζήτημα που έχει απασχολήσει πολύ την παγκόσμια κοινότητα. *«Τα μέχρι τώρα δεδομένα έχουν δείξει ότι τα παιδιά δεν έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στη διασπορά του SARS-CoV-2 και στην εξέλιξη της επιδημίας. Τα σχολεία δεν αποτελούν εστίες υπερμετάδοσης, δεν αποτελούν περιβάλλον πρόσφορο για τη μετάδοση του κορωνοϊού. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σχολαστική εφαρμογή των μέτρων ατομικής προστασίας, κυρίως η χρήση μάσκας. Με την καθολική χρήση της μάσκας στο σχολείο προσεγγίζονται όχι μόνο τα ίδια τα παιδιά, αλλά και οι ενήλικες της οικογένειας και ιδιαίτερα τα άτομα αυξημένου κινδύνου, όπως οι ηλικιωμένοι και άτομα με*

υποκείμενα χρόνια νοσήματα»,

είληψε ο κ. Παρασκευάς. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν σε ημερίδα του **Ιατρικού Συλλόγου Αθήνας (ΙΣΑ)** την περασμένη Πέμπτη, εν όψει της έναρξης του σχολικού έτους, το ποσοστό «ευθύνης» των ανηλίκων στη μετάδοση του κορωνοϊού και την εξάπλωση της επιδημίας υπολογίζεται στο 5% παγκοσμίως, και στην Ελλάδα περίπου στο 6%.

Η συνύπαρξη κορωνοϊού και γρίπης είναι ένα άλλο κρίσιμο ζήτημα για τις επιδημιολογικές και για τις υγειονομικές αρχές, καθώς για πρώτη φορά θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η εποχική γρίπη εν μέσω μιας άλλης πανδημίας. Η γρίπη αποτελεί μία από τις συχνότερες νόσους κατά τους χειμερινούς μήνες και κάθε χρόνο στην Ελλάδα περίπου 150 ασθενείς καταλήγουν και πολλαπλάσιοι νοσηλεύονται σε **υποκομεία** και σε ΜΕΘ έχοντας εμφανίσει επιπλοκές της γρίπης. Στην αρχή της πανδημίας είχε διατυπωθεί και η άποψη ότι η λοίμωξη COVID-19 «είναι σαν μια γρίπη». Ωστόσο, οι επόμενοι μήνες έδειξαν ότι είναι πολύ πιο θανατηφόρα και λιγότερο προβλέψιμη νόσος από την εποχική γρίπη.

«Υπάρχουν πολλά ερωτήματα σχετικά με το πώς η εποχική γρίπη μπορεί να επηρεάσει την πανδημία COVID-19 και το αντίστροφο. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να επιδεινώσει η συν-λοίμωξη με τη γρίπη την πορεία της COVID-19; Θα μπορούσε να βοηθήσει στην προστασία από τη νόσο COVID-19 ο εμβολιασμός κατά της γρίπης; Τα μέτρα που λαμβάνονται για τον έλεγχο της επιδημίας θα ελαττώσουν την επίπτωση της γρίπης;» είναι ερωτήματα που θέτουν οι καθηγητές Ιατρικής του ΕΚΠΑ **Θάνος Δημόπουλος** (πρίντανς) και **Ευστάθιος Καστριτσής**. Στην Ελλάδα οι αρμόδιοι ανησυχούν γι'αυτό γιατί μια «δυσκόλη» περίοδος εποχικής γρίπης θα μπορούσε να οδηγήσει σε υπερκορεσμό τα ήδη επιβαρυνόμενα τμήματα επειγόντων περιστατικών και ΜΕΘ. Η παραγγελία και δέσμευση 4 εκατομμυρίων δόσεων αντιγριπικού εμβολίου που έχει γίνει από το υπουργείο Υγείας θεωρείται πως θα ενισχύσει το αντιγριπικό μέτρο στο σπίτι χώρας μας.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΣΥΡΡΟΩΝ

Οι συρροές, δηλαδή συγκεντρωμένες επιδημικές εστίες που δίνουν πολλά κρούσματα κορωνοϊού, εκτάκτως τον αριθμό των νέων λοιμώξεων, ωστόσο θεωρούνται πρόβλημα διαχείρισης από τις επιδημιολογικές και τις υγειονομικές αρχές. Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί κυρίως συρροές σε Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων με εκατοντάδες κρούσματα τόσο σε φιλανθρωπικούς όσο και σε εργαζόμενους - και δυστυχώς με δεκάδες θύματα από τους ηλικιωμένους που μολύνθηκαν. Παλιές συρροές έχουν καταγραφεί και σε κοινωνικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις το περασμένο δημόσιο Ιούλιου - Αυγούστου. Στο πεδίο της βιομηχανίας τροφίμων έχουν αναφερθεί συρροές σε μονάδα επεξεργασίας κρέατος στην Καβάλα (38 κρούσματα), σε μονάδα τυποποίησης ελιάς στη Χαλκιδική (50 κρούσματα), σε μονάδα επεξεργασίας φρούτων στην Πέλλα (μέχρι στιγμής έχει δώσει τουλάχιστον 160 κρούσματα) και σε εργοστάσιο ανακύκλωσης στον Ασπρόπυργο Αττικής (29 κρούσματα).

Ο εντοπισμός και στη συνέχεια η διερεύνηση των συρροών στις βιομηχανικές μονάδες αντιμετωπίζεται από τους επιστήμονες ως γεγονός με δύο όψεις. Γενικά προβληματισμός για το πώς ο κορωνοϊός βρίσκει τόσο εύκολα πρόσφορο έδαφος σε βιομηχανικές μονάδες, και δι'επεξεργασίας και τυποποίησης τροφίμων, όπου πρέπει να ακολουθούνται αυστηρά πρωτόκολλα υγιεινής. Οι βιομηχανικές μονάδες τροφίμων λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών που επικρατούν στους χώρους τους, αλλά και του στενού σχηματισμού των εργαζομένων στις γραμμές παραγωγής ευνοούν την εξάπλωση του κορωνοϊού. Για τους λόγους αυτούς είναι κομβική για τη **δημόσια υγεία** η τήρηση μέτρων υγιεινής και η χρήση μάσκας, όπως και οι **έλεγχοι** από τους αρμόδιους μηχανισμούς. Από την άλλη, όμως, η «διάγνωση» των νέων συρροών δίνει με τη γρήγορα αντανακλαστικά των υγειονομικών αρχών στον εντοπισμό της πηγής των νέων μολύνσεων.

Όπως σημειώνουν κύκλοι της Επιτροπής Εμπειρογνομιών, ανοίγουν μεν «εμφανικά» πολλοί κύκλοι μετάδοσης κορωνοϊού, αλλά έχουν συντεταγμένες και αυτό επιτρέπει την καλύτερη διαχείρισή τους.

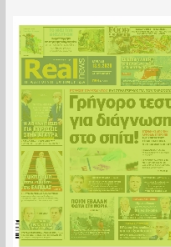
Πηγή: REALNEWS Σελ.: 1,14

Ημερομηνία έκδοσης: 13-09-2020

Επιφάνεια: 1105.06 cm² **Αρθρογράφος:**

Κυκλοφορία: 40500

Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ ● ΣΕΛ. 14

«Στο όνομα δεισιδαιμονιών και ιδεολογημάτων, δεν μπορούμε να διακινδυνεύσουμε την υγεία των παιδιών μας»

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Συνέντευξη

Στον ΓΙΩΡΓΟ ΣΙΑΔΗΜΑ
g.siadimas@realnews.gr

«Είναί στο χέρι μας να αποτραπούν τα τοπικά lockdowns, όπως στο χέρι μας είναι αν θα πάμε με ασφάλεια εκτός της κρίσης, αντί να βυθιστούμε σε μια προβληματική κατάσταση», τονίζει στη Realnews ο Βασίλης Κικιλίας. Ο υπουργός Υγείας μιλά για την έναρξη των σχολείων και τις μάσκες για το Εθνικό Σύστημα Υγείας, για το ωράριο των καταστημάτων, για τη Μόρια και φυσικά για την τουρκική προκλητικότητα.

■ **Εάν δεν φοράμε μάσκες, υπάρχει ενδεχόμενο να οδηγηθούμε σε ένα νέο lockdown;**

Είναι στο χέρι μας να αποτραπούν τα τοπικά lockdowns, όπως στο χέρι μας είναι αν-με τις πράξεις ή τις παραλείψεις μας- θα πάμε με ασφάλεια εκτός της κρίσης, αντί να βυθιστούμε σε μια προβληματική κατάσταση. Η κυβέρνηση έχει την ευθύνη να προστατεύσει τον πληθυσμό και τη χώρα απέναντι σε μια πανδημία με πρωτοφανή χαρακτηριστικά, που χτύπησε όλο τον κόσμο και μέχρι σήμερα (αντικειμενικά μιλώντας) η Ελλάδα παραμένει πολύ χαμηλά και σε αριθμό κρουσμάτων και σε αριθμό θυμάτων από την COVID-19. Ασφαλώς λοιπόν οι μάσκες είναι -μαζί με τα αντισηπτικά και τις αποστάσεις- τα πιο αποτελεσματικά "αμυντικά όπλα" μας απέναντι στον κορωνοϊό και για μια ακόμη φορά ζητώ από όλους και όλες να προστατευθούν και να προστατέψουν τους γύρω τους.

■ **Κάποιοι γονείς επιμένουν πως δεν πρέπει να φορούν μάσκες οι μαθητές στα σχολεία. Τι τους απαντάτε; Τι θα κάνετε αν στέλνουν τα παιδιά χωρίς μάσκες στα σχολεία;**

Το να είσαι γονιός είναι ευθύνη. Ευθύνη ατομική, αλλά και κοινωνική. Στο όνομα δεισιδαιμονιών και ιδεολογημάτων, δεν μπορούμε να διακινδυνεύσουμε την υγεία των παιδιών μας. Εμείς έχουμε ευθύνη και νοιάζομαστε για όλα τα παιδιά και θα τα προστατεύσουμε.

■ **Μπορεί να δοθεί παράταση του ωραρίου στα εστιατόρια και στα καφέ-μπαρ και μετά τις 24:00, όπως ζητούν οι επιχειρηματίες;**

Η κυβέρνηση παίρνει μέτρα ανάλογα με τη πορεία των επιδημιολογικών δεδομένων. Όσο οι πολίτες προστατεύουν τους εαυτούς τους και τους άλλους τρωώντας τα υγιονομικά πρωτόκολλα, τόσο λιγότερο θα είναι οι περιορισμοί. Υπάρχει μια αναλογικότητα. Η αυξημένη ατομική και κοινωνική υπευθυνότητα οδηγεί σε μείωση των κρουσμάτων, άρα και των μέτρων.

■ **Ο ΣΥΡΙΖΑ σάς κατηγορεί ότι μετατρέψατε την υγιονομική επιτυχία σε φιάσκο. Μάλιστα, υποστηρίζει ότι τα νέα κρούσματα προήλθαν από τους χειρισμούς της κυβέρνησης με το βεβασιμένο άνοιγμα των συνόρων στον βωμό των τουριστικών συμφερόντων. Τι απαντάτε;**

Ευτυχώς για την κοινωνία και δυστυχώς για τον ΣΥΡΙΖΑ, η υγιονομική επιτυχία είναι μετρήσιμο μέγεθος. Όλοι οι στατιστικοί δείκτες αποδεικνύουν ότι η χώρα μας παραμένει ανάμεσα στις πιο επιτυχημένες χώρες, παγκοσμίως, στη διαχείριση της πανδημίας. Ορισμένοι μέ-σα στον ΣΥΡΙΖΑ πέτυχαν να σφύρουν το κόμμα τους, την αξιωματική αντιπολίτευση, στο να πολιτικοποιήσει την υγεία, την προστασία της ζωής, αντί σε αυτό το πεδίο να επιδείξουμε πολιτική ενότητα για να προστατεύσουμε πιο αποτελεσματικά τους πολίτες. Λυπάμαι ειλικρινά, γιατί δεν το περίμενα και γιατί προσπάθησα από τον αρχή της κρίσης να είμαστε όλοι μαζί.

■ **Σας ανησυχεί το γεγονός ότι πάγωσαν οι δοκιμές για το εμβόλιο της AstraZeneca;**

Βασίλης Κικιλίας Υπουργός Υγείας

«Εχουμε ευθύνη για όλα τα παιδιά και θα τα προστατεύσουμε»

«Ασφαλώς οι μάσκες είναι -μαζί με τα αντισηπτικά και τις αποστάσεις- τα πιο αποτελεσματικά "αμυντικά όπλα" μας απέναντι στον κορωνοϊό»

Προφανώς κύριε Σιαδήμα, το εμβόλιο για τον κορωνοϊό δεν είναι μια απλή υπόθεση. Πρώτο μέλημα και βασική προϋπόθεση για να κυκλοφορήσει στην αγορά είναι να πληροί ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Θέλω να πιστεύω ότι θα είμαστε εντός του χρονοδιαγράμματος, όπως έχει ανακοινώσει η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά και η εταιρεία. Και άλλα εμβόλια, όμως, είναι σε πολύ ώριμη φάση, οπότε εκτιμώ ότι η κατάσταση θα εξελιχθεί ομαλά. Και, βέβαια, κανείς δεν λέει ότι μόλις βγει το εμβόλιο αμέσως θα επιστρέψουμε στην προ κορωνοϊού εποχή. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να προφυλασσόμαστε μέχρι να αποκτήσει ο πληθυσμός τέλει ανοσία. Η έναρξη του εμβολιασμού, όμως, θα είναι η έναρξη μιας ελπιδοφόρας αντίστροφης μέτρησης.

■ **Το Εθνικό Σύστημα Υγείας θα αντέξει μέχρι τότε; Υπάρχουν κρεβάτια στις ΜΕΘ; Προσωπικά; Το ΕΣΥ θα αντέξει, γιατί αντέξει στην πρώτη**

φάση και γιατί στο μεσοδιάστημα φροντίσαμε να το ενισχύσουμε αποφασιστικά. Όταν άλλες χώρες, ισχυρότερες και πλουσιότερες, κατέρρευσαν, εμείς αντέξαμε. Γιατί δεν επιβιώνουν οι δυνατότεροι, αλλά αυτοί που ανταποκρίνονται καλύτερα στις περιστάσεις. Οι δυσκολίες κάνουν κάποιους να λυγίζουν. Αντίθετα, στις δυσκολίες οι Έλληνες συνήθως σπρώχνουν τον ρεκόρ. Σήμερα έχουμε 915 κλίνες ΜΕΘ σε λειτουργία, εκ των οποίων 217 ΜΕΘ COVID-19. Επίσης, ο αριθμός απλών κλινών νοσηλείας COVID-19 ανέρχεται σε 2.805 και μόνο το 1/5 είναι καλυμμένο από ασθενείς με κορωνοϊό. Από τον Μάρτιο έως σήμερα προχωρήσαμε σε περισσότερες από 6.000 προσλήψεις ιατρών, νοσηλευτών και λοιπού επικουρικού προσωπικού, ενώ στις αρχές Σεπτεμβρίου θα δημοσιευθεί νέα προκήρυξη 400 θέσεων **ιατρικού προσωπικού** διαφόρων ειδικοτήτων, εκ των οποίων περίπου οι μισές

θα αφορούν τις **Μονάδες Εντατικής Θεραπείας**. Παράλληλα, τρέξουμε τις διαδικασίες ώστε να υλοποιηθούν οι προκηρυξίες μόνιμων θέσεων στο ΕΣΥ:

■ **942** ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων για τα **νοσοκομεία** των επτά Υγειονομικών Περιφερειών.

■ **81** ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων, σε νησιωτικές, παραμεθόριες και απομακρυσμένες περιοχές.

■ **1.209** απόμων νοσηλευτικού, παραϊατρικού και λοιπού προσωπικού για υγειονομικές δομές σε όλη την επικράτεια.

Ειδικά αυτοί οι 1.000 και πλέον μόνιμοι ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων θα καλύψουν άμεσα με τους μόνιμους διορισμούς τους τις επόμενες εβδομάδες τα **νοσοκομεία** όλης της χώρας. Επίσης, μέχρι το τέλος του μήνα εντάσσονται στο Σύστημα Υγείας 1.650 θέσεις επαγγελματιών νοσηλευτών για την απόκτηση ειδικότητας στην επείγουσα-εντατική ιατρική και 600 ακόμα νοσηλευτών δημόσιας υγείας. Όπως έχει ήδη ανακοινώσει ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, το επικουρικό νοσηλευτικό προσωπικό, που έδωσε και δίνει τη μάχη με τον κορωνοϊό, θα παραμείνει στο δημόσιο Σύστημα Υγείας. Παράλληλα, κατασκευάζουμε νέες λειτουργικές ΜΕΘ με σύγχρονες προδιαγραφές και σε σύντομο χρονικό διάστημα θα φτάσουμε τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, για πρώτη φορά στη χώρα, τις 1.200 κλίνες. Δε μένουμε όμως μόνο εκεί, καθώς, όπως είπα και το περασμένο Σάββατο, που επισκέφθηκα τα έργα στο «Σωτηρία», εκπαιδεύουμε και το προσωπικό μας ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες μιας εντατικής. Αυτό περιλαμβάνει και η δωρεά της Βουλής των Ελλήνων. Τώρα, βέβαια, για όσους σπεύδουν να υποβαθμίσουν αυτή την προσπάθεια, χαρακτηρίζοντάς την «εύκολη», ρωτώ ευθέως: εάν ήταν τόσο εύκολη, γιατί δεν αύξαναν αυτοί τα **κρεβάτια** ΜΕΘ

στα 4,5 χρόνια διακυβέρνησής τους
■ **Οι 13.000 μετανάστες στη Μόρια** αποτελούν υγιονομική βόμβα; **Τι μέτρα θα πάρετε για να ασφαλίσετε ότι ο κορωνοϊός δεν θα εξαπλωθεί στη Μυτιλήνη, αφού κάποιοι από αυτούς έχουν διαγνωστεί θετικοί;**

Η προστασία της δημόσιας υγείας είναι για εμάς πρώτη προτεραιότητα. Αυτό κάναμε για τους Έλληνες πολίτες, τους κατοίκους του νησιού, καθώς και για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Είσι, ενισχύουμε το **Νοσοκομείο** Λέσβου με ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, την επιχειρησιακή ετοιμότητα του ΕΚΑΒ, αυξάνουμε τα κλιμάκια του **ΕΟΔΥ**, εντατικοποιούμε τους **ελέγχους** και τα τεστ. Από την πρώτη στιγμή έδωσα εντολή να μεταβούν στο νησί τόσο ο πρόεδρος του **ΕΟΔΥ** όσο και ο πρόεδρος του ΕΚΑΒ. Θυμίζω πως είχαμε προχωρήσει σε εκτενείς **ελέγχους** και τεστ σε διαμένοντες στο ΚΥΤ, όπως και σε **εμβολιασμό** όλων των παιδιών, πολύ πριν λβει χώρα η καταστροφή του καταυλισμού. Στόχος μας τώρα είναι να συγκρατηθεί τυχόν διασπορά του κορωνοϊού.

■ **Παρά το γεγονός ότι ασκούνται πιέσεις από την Ευρώπη και τις ΗΠΑ για αποκλιμάκωση της κατάστασης στην ανατολική Μεσόγειο, ο Ερντογάν συνεχίζει να προκαλεί. Ανυποχέτευτα για θερμό επεισόδιο;**

Όπως γράφει και στο άρθρο του ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, «η Τουρκία εμφανίζεται λιγότερο ως εταίρος και περισσότερο ως προβοκάτορας... Η Ελλάδα έχει τη στρατηγική δυνατότητα να αποκρούσει κάθε τουρκική επίθεση». Σίγουρα, όμως, ένα στρατηγικό επεισόδιο μεταξύ των δύο χωρών δεν είναι προς το συμφέρον κανενός. Με άλλα λόγια, δεν ανησυχούμε, αλλά επαγρυπνούμε και προετοιμαζόμαστε. Έχουμε θάρρος και πίστη, γι' αυτό δεν πάμε ποτέ χαμένοι.

ΕΚΡΗΞΗ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ

Γρήγορο τεστ για διάγνωση στο σπίτι!

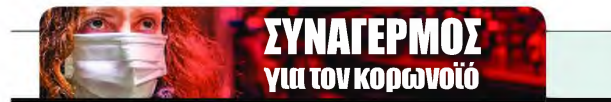
**ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΞΕΚΙΝΑ
Η ΕΥΡΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥ**

► **ΠΟΙΑ ΕΜΒΟΛΙΑ** μπορούν να αντικαταστήσουν το σκεύασμα της Οξφόρδης

► **ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.** Συμβουλές των ειδικών για γονείς, παιδιά και εκπαιδευτικούς

◉ ΣΕΛ. 28-30 ◉

Της **ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤΑΘΑΚΟΥ**
a.stathakou@realnews.gr

Συναγερμός έχει σημάνει μετά την εκρηκτική αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού τις τελευταίες εβδομάδες. Το ρεκόρ των 372 επιβεβαιωμένων ασθενών μέσα σε ένα εικοσπετάωρο προβληματίζει ιδιαίτερα τους επιστήμονες, καθώς πρόκειται για τον μεγαλύτερο αριθμό ημερήσιων κρουσμάτων από την αρχή της πανδημίας στη χώρα μας. Παράλληλα, έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ασθενών που παρουσιάζουν σοβαρές επιπλοκές και καταλήγουν από την ασθένεια.

Το ενθαρρυντικό είναι ότι νέα διαγνωστικά όπλα για τον SARS-CoV-2 προστέθηκαν στη φαρμάρα της επιστήμης και θα είναι σύντομα διαθέσιμα στη χώρα μας. Ειδικότερα, πήρε το πράσινο φως από την επιστημονική επιτροπή του υπουργείου Υγείας ένα αξιόπιστο και γρήγορο τεστ για τον κορωνοϊό που μπορεί να γίνει ακόμα και στο σπίτι.

Το νέο τεστ εξέτασης αντιγόνων για τον SARS-CoV-2, που κυκλοφορεί ήδη σε κάποιες χώρες του εξωτερικού και εγκρίθηκε από την αρμόδια επιτροπή του υπουργείου Υγείας, έχει το σημαντικό πλεονέκτημα ότι μπορεί να γίνει από τον κάθε πολίτη χωρίς να είναι απαραίτητο να το αξιολογήσει ειδικός. Οι λοιμωξιολόγοι εκτιμούν ότι θα είναι ένα σημαντικό εργαλείο στα Τμήματα Επεγγώντων Περιστατικών των νοσοκομείων για να διαπιστωθεί αν ο ασθενής έχει μολυνθεί από τη νόσο COVID-19 ή από κάποια άλλη λοίμωξη του αναπνευστικού με παρόμοια συμπτώματα. Για τον λόγο αυτό το υπουργείο Υγείας έχει προβεί σε αγορά δεκάδων χιλιάδων τέτοιων τεστ που θα διανεμηθούν στα νοσοκομεία το επόμενο χρονικό διάστημα, ενώ τους επόμενους μήνες αναμένεται να διευρυνθεί περαιτέρω η χρήση τους.

Η **Κυριακή Κανελλακοπούλου**, ομότιμη καθηγήτρια Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας στο ΕΚΠΑ, εξηγεί ότι το νέο τεστ αντιγόνων δεν απαιτεί εργαστηριακή υποδομή και μπορεί να δώ-

Γρήγορο τεστ για διάγνωση στο σπίτι!

Εγκρίθηκε από την αρμόδια επιτροπή του υπουργείου Υγείας και ξεκινά η ευρεία διάθεσή του. Ποια εμβόλια βρίσκονται στο στάδιο των κλινικών δοκιμών και μπορούν να αντικαταστήσουν το σκεύασμα της Οξφόρδης, εάν αυτό κριθεί μη ασφαλές για τον άνθρωπο

σει γρήγορο αποτέλεσμα, γεγονός που το κάνει ιδιαίτερα πρακτικό. «Είναι τόσο απλό, που μπορεί να γίνει ακόμα και στο σπίτι από τον πολίτη, όπως γίνεται για παράδειγμα το τεστ εγκυμοσύνης», επισημιάνει η καθηγήτρια, η οποία ωστόσο διευκρινίζει: «Η εταιρεία που το διαθέτει ισχυρίζεται ότι η αξιοπιστία του φτάνει το 95%, όμως αυτό μένει να το δούμε και στην πράξη, όταν θα ξεκινήσει η ευρεία χρήση του. Το σίγουρο είναι ότι το πλέον αξιόπιστο παραμένει το μοριακό τεστ, το οποίο όμως απαιτεί εργαστηριακή υποδομή και προϋποθέτει χρόνο και κόστος», τονίζει η κ. Κανελλακοπούλου.

Μία ακόμα σημαντική εξέλιξη που θα ενισχύσει το οπλοστάσιο της επιστημονικής κοινότητας είναι ένα νέο μοριακό τεστ το οποίο μπορεί να ανιχνεύσει τον SARS-CoV-2, τη γρίπη και τον αναπνευστικό συγχυτικό ιό, που αποτελεί την πιο συχνή αιτία του κρυολογή-

ματος. Η δυνατότητα να διευκρινιστεί με ένα μόνο τεστ ποιος από τους τρεις ιούς έχει προβάλλει τον ασθενή έχει ιδιαίτερη σημασία, ειδικά κατά τη διάρκεια του χειμώνα που αναμένεται να έχουν έξαρση και οι τρεις αυτοί ιοί, οι οποίοι έχουν παρόμοια συμπτωματολογία.

Παγκόσμια ανησυχία

Οι ενθαρρυντικές επιστημονικές εξελίξεις στο πεδίο της διάγνωσης, όμως, δεν συμβαδίζουν με τα νεότερα δεδομένα για το εμβόλιο της Οξφόρδης που προκάλεσε σοβαρή παρενέργεια σε ασθενή, με αποτέλεσμα να διακοπουν προσωρινά οι έρευνες. Το ενθαρρυντικό είναι ότι άλλα 9 εμβόλια βρίσκονται σε κλινικές δοκιμές φάσης 3 και είναι πιθανόν να προκύψουν από εκεί τα αποτελέσματα που αναμένει όλος ο πλανήτης. Προς το παρόν, τρία εμβόλια έχουν λάβει πρώτη ή και περιορισμένη έγκριση για

χρήση στους ανθρώπους - ένα στη Ρωσία και δύο στην Κίνα. Μάλιστα, όσον αφορά το ρωσικό εμβόλιο Sputnik-V, ξεκινούν κλινικές δοκιμές σε 40.000 εθελοντές στη Μέση Ανατολή, στη Βραζιλία, στην Ινδία, στο Μεξικό και σε άλλες χώρες.

Ο πρόεδρος ΕΚΠΑ, καθηγητής Αιματολογίας-Ογκολογίας **Αθανάσιος Δημόπουλος** εξηγεί ότι σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας αυτή τη στιγμή είναι σε διαδικασία αξιολόγησης περισσότερα από 170 υποψήφια εμβόλια. Τα 138 βρίσκονται σε προκλινικές δοκιμές, τα 24 αξιολογούνται ως προς την ασφάλειά τους στους ανθρώπους σε μικρές μελέτες φάσης 1, ενώ 14 βρίσκονται σε μελέτες φάσης 2, με περισσότερους εθελοντές και αξιολογούνται ως προς την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια. Επίσης 9 εμβόλια βρίσκονται υπό αξιολόγηση σε μεγάλες μελέτες φάσης 3, για τα οποία -εφόσον υπάρξουν ενθαρρυντικά μηνύματα αποτελεσματικότητας και ασφάλειας- πρόκειται να εγκριθούν από τις ρυθμιστικές Αρχές.

Ωστόσο, όπως επισημιάνει ο καθηγητής, για να ξεκινήσει η παραγωγή σε μεγάλη κλίμακα και η ευρεία διάθεση στην παγκόσμια αγορά ενός εμβολίου, θα πρέπει να εξασφαλιστεί άδεια από τις εγκριτικές Αρχές που είναι ο Οργανισμός Φαρμάκων και Τροφίμων (FDA) στις ΗΠΑ και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA) στην Ευρώπη. Προς το παρόν, κανένα εμβόλιο δεν έχει λάβει έγκριση, ενώ η Ρωσία έδωσε επαχύνόμενη έγκριση σε εμβόλιο με βάση τα αποτελέσματα μελετών φάσης 2.

Σημειώνεται ότι σχετικά με την ανεύρεση εμβολίου απαιτούνται ορισμένες προϋποθέσεις που καθιστούν δύσκολη την ακριβή πρόβλεψη για το πότε το εμβόλιο θα είναι διαθέσιμο. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται: η δυνατότητα του εμβολίου να παράγει αντισωματική απάντηση για επαρκές χρονικό διάστημα, η ολοκλήρωση των απαραίτητων **ελέγχων** ώστε να διασφαλιστούν η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητά του εμβολίου και η δυνατότητα μαζικής παραγωγής. Σχετικά με το εμβόλιο

της Οξφόρδης, που αναμενόταν να κυκλοφορήσει στην Ευρώπη τον Νοέμβριο, ο κ. Δημόπουλος εξηγεί ότι «η απόφαση για την προσωρινή παύση της παγκόσμιας μελέτης φάσης 3, που αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την ασφάλειά του, λήφθηκε προκειμένου ανεξάρτητη επιτροπή να αξιολογήσει δεδομένα που σχετίζονται με την ασφάλειά του και κυρίως με την περίπτωση ενός εθελοντή

Στα «όπλα» των γιατρών προστίθεται ένα νέο μοριακό τεστ που ανιχνεύει τον SARS-CoV-2, τη γρίπη και τον αναπνευστικό συγκυτιακό ιό

Κλινικές δοκιμές σε 40.000 εθελοντές ξεκινούν οι ειδικοί για το ρωσικό εμβόλιο Sputnik-V

που πιθανώς εμφάνισε εγκάρσια μεελίτιδα. Αυτή η σπάνια νοσολογική οντότητα εμφανίζεται στο πλαίσιο ιογενών λοιμώξεων και θα διερευνηθεί το ενδεχόμενο συσχέτισης με το νέο εμβόλιο. Οι υπόλοιπες παρενέργειες που έχουν διαπιστωθεί μέχρι τώρα στο εμβόλιο της Οξφόρδης αφορούν κυρίως τοπικές δερματικές αντιδράσεις στο σημείο της έγχυσης, καθώς και συστηματικές εκδηλώσεις όπως πυρετός και καταβολή τις πρώτες ημέρες μετά τον εμβολιασμό. Πρόκειται δηλαδή για παρενέργειες που παρατηρούνται και με πολλά άλλα εμβόλια που κυκλοφορούν στην αγορά». Επίσης, ο κ. Δημόπουλος προσθέτει: «Ο Παγκό-

Κυριακή Κανελλακοπούλου

Ομότιμη καθηγήτρια Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας στο ΕΚΠΑ

Αθανάσιος Δημόπουλος

Πρύτανης του ΕΚΠΑ, καθηγητής Αιματολογίας-Ογκολογίας

σμιος Οργανισμός Υγείας προάγει όλες τις προσπάθειες για την ανάπτυξη εμβολίου έναντι του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2, ενώ τηρούνται όλα τα προκαθορισμένα πρωτόκολλα ασφαλείας. Δεδομένης της παγκόσμιας κατάστασης της πανδημίας, η ανάπτυξη εμβολίου αποτελεί παγκόσμια προτεραιότητα. Η "πίεση" που υπάρχει πρέπει να μεταφραστεί σε υψηλή συμμετοχή στις κλινικές μελέτες που αξιολογούν την αποτελεσματικότητα υποψήφιων εμβολίων. Σε κάθε περίπτωση, η ασφάλεια αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα και η ταχεία ανάπτυξη των εμβολίων δεν σημαίνει ότι η ασφάλεια θα έρθει σε δεύτερη μοίρα. Μάλιστα, η απόφαση για προσωρινή διακοπή της ένταξης νέων ασθενών στη μελέτη επιβεβαιώνει αυτή την αρχή».

Χρήσιμος οδηγός για το άνοιγμα των σχολείων

Της **ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤΑΘΑΚΟΥ**
a.stathakou@realnews.gr

Λίγες ώρες πριν από το πρώτο χτύπημα του σχολικού κορδονιού και την υποδοχή χιλιάδων μαθητών στις τάξεις, η επιστημονική κοινότητα καλείται να δώσει απάντηση σε ένα κρίσιμο ερώτημα: κινδυνεύουν οι μαθητές από τον κορωνοϊό; Σύμφωνα με πληροφορίες της **Realnews**, οι λοιμωξιολόγοι έχουν στα χέρια τους μια επιστημονική μελέτη που αποδεικνύει ότι τα σχολεία μπορούν να ανοίξουν με σχετική ασφάλεια, καθώς η συμβολή των παιδιών στη μετάδοση του ιού είναι μικρή. Όπως έδειξε αυτή η πρόσφατη επιστημονική έρευνα του **ΕΟΔΥ** σε 23 ελληνικές οικογένειες στις οποίες εντοπίστηκε κρούσμα κορωνοϊού, δεν τεκμηριώθηκε καμία μετάδοση από παιδί σε άλλο παιδί ή σε ενήλικο του ίδιου οικογενειακού περιβάλλοντος.

Στη συντριπτική πλειονότητα των οικογενειών, η πηγή μόλυνσης ήταν ο ενήλικος. Μάλιστα, σε 19 οικογένειες ο ενήλικος είχε μεταδώσει τον ιό στο παιδί του. Οι επιδημιολογικές μελέτες έχουν δείξει ότι η συμμετοχή των ατόμων κάτω των 18 ετών στην πανδημία είναι μόλις 5% διεθνώς και στην Ελλάδα το ποσοστό προσδιορίζεται περίπου στο 6%.

Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την

Οι συμβουλές των ειδικών για γονείς, παιδιά και εκπαιδευτικούς. Η επιστημονική μελέτη του **ΕΟΔΥ** δείχνει ότι οι ενήλικοι μεταδίδουν τον ιό στα παιδιά

ασφαλή έναρξη των σχολείων είναι η σχολαστική εφαρμογή δέσμης μέτρων ατομικής προστασίας. Οι επιστήμονες τονίζουν ότι με την καθολική χρήση της μάσκας στο σχολείο προστατεύονται όχι μόνο τα ίδια τα παιδιά, αλλά και οι ενήλικοι της οικογένειας και ιδιαίτερα τα άτομα αυξημένου κινδύνου, όπως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με υποκείμενα χρόνια νοσήματα. Πρέπει να επισημανθεί ότι η ορθή χρήση μάσκας έχει αποδειχθεί ότι είναι ασφαλής για τα παιδιά άνω των 2 ετών.

Η **Βάνα Παπαεσαγγέλου**, καθηγήτρια Παιδιατρικής-Λοιμωξιολογίας ΕΚΠΑ, διευθύντρια Γ' Πανεπιστημιακής Παιδιατρικής Κλινικής στο ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ» και μέλος της αρμόδιας επιτροπής του υπουργείου, εξηγεί ότι με τα μέχρι σήμερα δεδομένα φαίνεται ότι τα παιδιά νοσούν λιγότερο, ίσως κολούν λιγότερο εύκολα, αλλά και μεταδίδουν λιγότερο συχνά τον ιό SARS-CoV-2 στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον.

Σημαντική η συνέχιση της λειτουργίας

«Η συνέχιση της λειτουργίας των σχολείων κατά τη διάρκεια της πανδημίας είναι εξαιρετικά σημαντική. Το σχολείο, πέρα από την εκπαιδευτική διαδικασία, είναι σημαντικό για την κοινωνική και συναισθηματική ολοκλήρωση των παιδιών και των εφήβων, τη σωματική και ψυχική τους υγεία. Αναφορικά με το άνοιγμα των σχολείων, ιδιαίτερη σημασία έχει να κατανοήσουμε ότι η εφαρμογή δέσμης μέτρων ατομικής προστασίας που περιλαμβάνει την υγιεινή των χεριών, την αναπνευστική υγιεινή, την καθολική και ορθή χρήση της μάσκας, αλλά και την τήρηση των αποστάσεων, είναι απαραίτητη», τονίζει η κ. Παπαεσαγγέλου.

Σύμφωνα με την καθηγήτρια, έξι είναι οι πυλώνες των μέτρων προστασίας που πρέπει να τηρούνται στα σχολεία:

- Λειτουργία του σχολείου σε σταθερές ομάδες παιδιών οι

οποίες συστηματικά δεν έρχονται σε επαφή μεταξύ τους.

- Τήρηση αποστάσεων μεταξύ μαθητών και μαθητών - εκπαιδευτικών.
- Καλός αερισμός των αιθουσών.
- Καθαριότητα χώρων και τακτική εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες.
- Αποφυγή μεγάλων συναθροίσεων μαθητών και επίσκεψης στο σχολείο άλλων ατόμων, όταν αυτό δεν είναι απαραίτητο.
- Τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που εμφανίζουν πυρετό ή/και άλλα συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19 απαγορεύεται να προσέρχονται στο σχολείο.

Από το σπίτι στο σχολικό και από την τάξη στο διάλειμμα, οι οδηγίες είναι: απόσταση, μάσκα στο πρόσωπο και πλύσιμο χεριών

Από την πλευρά του, ο **Τάσος Χατζής**, παιδίατρος-εντατικολόγος, τονίζει ότι θα πρέπει όλοι οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και τα παιδιά, να μελετήσουν τις οδηγίες, να τις ακολουθήσουν πιστά και να τις εφαρμόζουν καθημερινά, χωρίς καμιά χαλάρωση με το πέρασμα του χρόνου. Οι οδηγίες αφορούν όλη τη διαδικασία, από το σπίτι στο σχολικό και από την τάξη στο διάλειμμα. Η κοινή βάση τους είναι το γνωστό τρίπτυχο: απόσταση, μάσκα και πλύσιμο χεριών.

Σύμφωνα με τις οδηγίες που εξέδωσαν ο **Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών** και η Περιφέρεια Αττικής, τα ατομικά μέτρα προφύλαξης στο σχολείο συνίστανται στα εξής:

Ο μαθητής πρέπει να έχει μαζί του:

- Δύο μάσκες.
- Αντισηπτικό υγρό με περιεκτικότητα αλκοόλης 70%.
- Χαρτομάντιλα χωρίς οινόπνευμα.
- Παγούρι με νερό.
- Κουλούρι ή κρουασάν ή τσούρ ή σνακ.

Στο σχολικό λεωφορείο:

- Μπαίνει με τη σειρά και κρατά απόσταση.
- Κάθεται στη θέση του.
- Αποφεύγει να ακουμπά σε σημεία του οχήματος.
- Κατεβαίνει με τη σειρά, κρατώντας απόσταση.

Όταν το παιδί φτάσει στο σχολείο:

- Πηγαίνει με σειρά και απόσταση στην τάξη του.
- Κάθεται μόνο στο δικό του θρανίο.
- Καθαρίζει τα χέρια του με αντισηπτικό.
- Τακτοποιεί τα ατομικά του πράγματα.
- Δεν πιάνει με τα χέρια τη μάσκα του.
- Δεν βάζει τα χέρια στο πρόσωπό του.
- Δεν ανταλλάσσει δικά του πράγματα με τα πράγματα άλλων παιδιών.

Οδηγίες για την έξοδο από την τάξη:

- Βγαίνει από την τάξη με σειρά και απόσταση.
- Φορά τη μάσκα, εφόσον αυτές είναι οι οδηγίες.
- Εάν βγάλει τη μάσκα, την τοποθετεί στη θήκη της.
- Δεν πλησιάζει το πρόσωπο των άλλων παιδιών.
- Δεν πιάνει τα χέρια των άλλων παιδιών.

Στο διάλειμμα:

- Πλένει τα χέρια μετά την τουαλέτα.
- Καθαρίζει τα χέρια με αντισηπτικό διάλυμα.
- Τρώει μόνο το δικό του φαγητό.
- Πίνει νερό μόνο από το δικό του παγούρι.
- Σκουπίζεται μόνο με τα δικά του χαρτομάντιλα.

Στη γυμναστική ακολουθεί τις οδηγίες των καθηγητών.

Covid-19! Ανακατεύτηκε η τράπουλα με το εμβόλιο

Πηγή: ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ **Σελ.:** 1,32 **Ημερομηνία έκδοσης:** 13-09-2020
Επιφάνεια: 1120.72 cm² **Αρθρογράφος:** **Κυκλοφορία:** 11000
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Πόσο ασφαλής θα είναι η «αποστολή του αιώνα» με τα Boeing 747

Covid-19! Ανακατεύτηκε η τράπουλα με το εμβόλιο

Η τράπουλα ανακατεύτηκε εκ νέου και η οκακίερα άλλαξε μετά την ειδήση - που τάραξε στις αρχές της εβδομάδας την επιστημονική κοινότητα της Δύσης - πως αναστέλλονται οι κλινικές δοκιμές ενός από τα πιο προχωρημένα πειραματικά εμβόλια κατά του ιού, αυτού της Οξφόρδης και της AstraZeneca. Και ενώ οι νεκροί από τον Covid-19 ξεπερνούν τους 900.000 σε όλο τον πλανήτη, η φαρμακευτική εταιρία ανακοίνωσε πως οι δοκιμές του τελευταίου σταδίου αναστέλλονται εξαιτίας της ανεξήγητης ασθένειας (πιθανώς παρενέργεια) σε έναν συμμετέχοντα στην έρευνα, καθιστώντας δυσκολότερη την προοπτική μιας ενδεχόμενης δι-

«Πήραν κεφάλι» κατά του κορονοϊού το ρωσικό Sputnik-V και το κινεζικό CoronaVac μετά την αναστολή των δοκιμών της AstraZeneca

άθεσής του στα τέλη του χρόνου. Το πάγωμα των δοκιμών, ωστόσο, σχεδόν έδωσε φτερά στην Κίνα και τη Ρωσία, τις άλλες δύο χώρες που έχουν μπει δυναμικά στην άτυπη κούρσα της ανακάλυψης του εμβολίου.

Λίγες ώρες μετά την ανακοίνωση του βρετανοσοουδικού φαρμακευτικού ομίλου, το Ινστιτούτο Ιολογίας Vector της Σιβηρίας έκανε γνωστό πως ολοκλήρωσε επιτυχώς τις κλινικές δοκιμές της δεύτερης φά-

σης από το Ινστιτούτο Ερευνας Επιδημιολογίας και Μικροβιολογίας Γκαμαλέι και έγινε γνωστό ως Sputnik-V, με την τρίτη φάση των κλινικών δοκιμών του εμβολίου αυτού, στην οποία θα συμμετάσχουν 40.000 εθελοντές, να έχει ήδη αρχίσει. Προς τη Ρωσία έχουν ήδη στραφεί 20 χώρες που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για το Sputnik-V. Σύμφωνα μάλιστα με το Ρωσικό Ταμείο Αμειβων Επενδύσεων, η Ρωσία θα είναι σε θέση να παράγει κάθε χρόνο πάνω από 1 δισεκατομμύριο δόσεις του εμβολίου Sputnik-V σε πέντε χώρες, παρότι αρκετοί δυτικοί επιστήμονες δηλώνουν πως δεν έχουν ακόμη πειστεί για την αποτελεσματικότητά του και την ασφάλειά του.

Με αισιοδοξία αντιμετωπίζουν τις δικές τους δοκιμές παράλληλα και οι Κινέζοι. Το υποψήφιο εμβόλιο της Sinovac Biotech, το CoronaVac, έχει λάβει έγκριση από τον Ιούλιο για επείγουσα χρήση στο πλαίσιο ενός προγράμματος στην Κίνα για τον εμβολιασμό ομάδων υψηλού κινδύνου, όπως το υγειονομικό προσωπικό, ενώ την ίδια ώρα

ο οινικός όμιλος China National Biotec Group (CNBG) έχει εξασφαλίσει έγκριση για επείγουσα χρήση κι άλλου υποψήφιου εμβολίου κατά του κορονοϊού. Ο CNBG, που διαθέτει δύο υποψήφια εμβόλια στη φάση 3 των κλινικών δοκιμών, δεν ανέφερε ποιο από τα εμβόλιά του έλαβε την έγκριση για επείγουσα χρήση.

Μεγάλη ανησυχία

Την ίδια ώρα, πίσω στη Δύση η ανησυχία καλά κρατεί αναφορικά με τις δοκιμές της AstraZeneca, κατά πόσο είναι πιθανό να επανεκκινήσει σύντομα τη διαδικασία αλλά και πόσο ασφαλή είναι τελικά όχι μόνο το συγκεκριμένο αλλά όλα τα εμβόλια που βρίσκονται στην ίδια φάση.

Η εταιρία επιχειρήσεως να καθουχάσει την κοινή γνώμη, τονίζοντας πως πρόκειται για μια συνηθισμένη ενέργεια, η οποία πρέπει να γίνεται όποτε εμφανίζεται μια δύναμη ανεξήγητη ασθένειας σε κάποιο από τις δοκιμές, ενώ η ιστοσελίδα Statnews σημείωνε στο ρεπορτάζ της πως «αν και ο μετέχων στην έρευνα αναμένεται να αναρρώσει, η φύση της ασθένειας που προκλήθηκε στον οργανισμό του από τη δοκιμή του εμβολίου δεν αποκალύφθηκε».

Ο αντίκτυπος της ειδήσεως δεν θα μπορούσε να μην έχει και οικονομική αντανάκλαση, η οποία αντικατοπτρίστηκε πάραυτα στη μετοχή της AstraZeneca, που κατέγραψε πτώση κατά 2% στο χρηματιστήριο του Λονδίνου. Οι επενδυτές ανησυχούσαν και η ανησυχία τους είχε ως αποτέλεσμα η μετοχή να υποχωρήσει την Τρίτη περισσότερο από 6% στις μεταμεσονύκτιες συναλλαγές και να συνεχίσει σε αρνητικό έδαφος, με πτώση της τάξης του 1%.

ς και του δεύτερου ρωσικού εμβολίου κατά του νέου κορονοϊού. Αξίζει να αναφερθεί πως η Μόσχα ενέκρινε τον Αύγουστο το πρώτο υποψήφιο εμβόλιο, το οποίο αναπτύ-

Και ενώ ενισχύονταν οι αμφιβολίες για την προοπτική της γρήγορης διάθεσης, στρέφοντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην αναζήτηση συμφωνίας για την εξασφάλιση 200.000.000 δόσεων του πειραματικού εμβολίου που αναπτύσσεται από τη γαλλογερμανική σύμπραξη Biontech/Pfizer (με προοπτική της εξασφάλισης 100.000.000 επιπλέον δόσεων), η AstraZeneca κατέβαλε προσπάθεια να διασώσει πιν... τιμή της.

Ο διευθύνων σύμβουλος της φαρμακευτικής Πασκάλ Σοριό δήλωσε την Πέμπτη πως ως το τέλος του έτους η εταιρία θα γνωρίζει αν το εμβόλιο της κατά του κορονοϊού προσφέρει προστασία στους ανθρώπους. Αυτό όμως υπό την προϋπόθεση πως οι δοκιμές θα μπορέσουν σύντομα να αρχίσουν ξανά. Ο Σοριό δεν παρέλειψε να τονίσει ότι είναι πολύ συχνό φαινόμενο να αναστέλλεται η έρευνα για ένα εμβόλιο, όμως αυτή τη φορά η διαφορά είναι πως όλος ο κόσμος παρακολουθεί προσεκτικά τις εξελίξεις γύρω από όλη τη διαδικασία.

Πρόσθεσε μάλιστα πως, όταν έρθει εκείνη η στιγμή, η AstraZeneca θα παρέχει εμβόλια στις χώρες ταυτόχρονα προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη και ίση διανομή τους. Αναφορικά με το ίδιο θέμα, την αποστολή των εμβολίων στις χώρες, η Διεθνής Ένωση Αερομεταφορών (IATA) έκανε λόγο για την «αποστολή του αιώνα», προσέθετοντας πως θα αποτελέσει αναμφίβολα τη μεγαλύτερη πρόκληση των διεθνών αερομεταφορών. Μάλιστα, όπως αναφέρθηκε χαρακτηριστικά σε άρθρο του BBC, θα χρειαστούν 8.000 Boeing 747, ώστε αυτό που περιμένουν να διαμεριστεί σωστά και κυρίως εγκαίρως.

Πάντως, σύμφωνα με τους ειδικούς, δεν είναι όλα τα σεροσκάφη κατάλληλα για τη μεταφορά εμβολίων, καθώς χρειάζονται ένα τυπικό εύρος θερμοκρασίας μεταξύ 2 και 8 βαθμών Κελσίου για τη μεταφορά φαρμάκων.

Να ελέγξουμε την πανδημία πριν έρθει ο χειμώνας

Ο καθηγητής Δ. Σαρηγιάννης στην «Κ»

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟ

Ξεκινητοποίηση, συνεργασία όλων των φορέων και επαγρύπνηση στον υψιστο βαθμό για τον περιορισμό της διάδοσης του κορωνοϊού καλεί ο καθηγητής Περιβαλλοντικής Μηχανικής του ΑΠΘ Δημοσθένης Σαρηγιάννης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρξει ανάσχεση της εξάπλωσης της COVID-19 τους επόμενους μήνες, καθώς από τα τέλη Νοεμβρίου και ειδικά εντός του Δεκεμβρίου συντρέχουν λόγοι που μπορεί να οδηγήσουν σε μεγάλη έκρηξη των κρουσμάτων με βαριές επιπτώσεις στη **δημόσια υγεία**. Ο κ. Σαρηγιάννης υπογραμμίζει αρχικά πως βασίζεται στα αποτελέσματα που προκύπτουν από την έρευνα της ομάδας του, «με χρήση του μοντέλου διαχείρισης υγειονομικού κινδύνου CORE (Covid-19 Risk Evaluation) που έχουμε αναπτύξει στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος HERA, μαζί με τις Πανεπιστημιακές Σχολές Ανατέμων Σπουδών της Παθίας και της Πίκας, καθώς είμαστε υπεύθυνοι μαζί με το Εθνικό Κέντρο Ιατρικών Ερευνών της Γαλλίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων στην υγεία». Ενα μοντέλο που έχει αξιοσημείωτη επιτυχία στην πρόβλεψη της πορείας της πανδημίας.

– Πώς εκτιμάτε την πορεία εξάπλωσης του κορωνοϊού τους επόμενους μήνες;

– Με βάση την υπάρχουσα κατάσταση, αναμένεται μια σταθεροποίηση στα περίπου 200 κρούσματα την ημέρα, με διακυμάνσεις που θα εξαρτώνται από τον αριθμό των τεστ (και της επιτυχημένης ιχνηλάτησης) που θα πραγματοποιούνται. Προς το τέλος Σεπτεμ-

βρίου αναμένουμε να κινούμαστε στα 250 κρούσματα την ημέρα, ενώ στα τέλη Οκτωβρίου στα 300. Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι υπολογισμοί αυτοί γίνονται λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό εφαρμογής της δέσμης μέτρων των τελευταίων ημερών (και αφορούν κυρίως τη χρήση μάσκας σε εσωτερικούς χώρους και εξωτερικούς χώρους με υψηλό συνωστισμό). Η αυστηρότερη και κυρίως η ορθή εφαρμογή των μέτρων από τους πολίτες (και τους μαθητές) θα μπορούσε να οδηγήσει σε λίγο καλύτερη εικόνα τους επόμενους δύο μήνες και επιβράδυνση του 2ου κύματος.

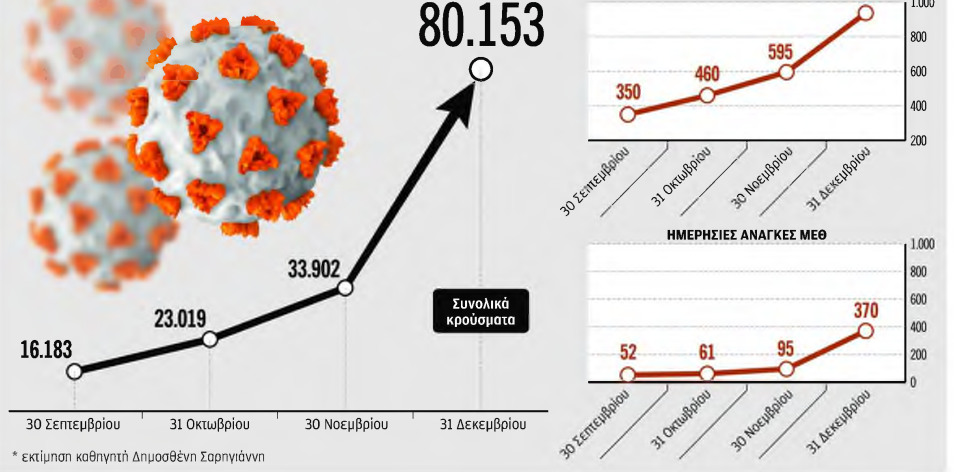
Με τις σημερινές τάσεις αναμένουμε να φτάσουμε στα 400 κρούσματα ημερησίως προς τα τέλη Νοεμβρίου, με κίνδυνο εκτίναξης στα 700 τον Δεκέμβριο. Εάν βέβαια στην πορεία ληφθούν επιπλέον μέτρα κοινωνικής απόστασης, όπως η τηλεργασία, ή γίνει ακόμα πιο αποτελεσματική (ορθή δηλαδή) η χρήση της μάσκας και η τήρηση αποστάσεων όπου επιβάλλεται, οι αριθμοί αυτοί θα είναι σημαντικά μικρότεροι.

– Πού οφείλεται η τάση μεγάλης αύξησης τον Δεκέμβριο;

– Η μεταδοτικότητα του ιού επηρεάζεται από την εποχικότητα, λόγω της επίδρασης που έχουν στον ιό οι μετεωρολογικές συνθήκες. Καθώς οδεύουμε προς τον χειμώνα, η πίεση της θερμοκρασίας (κυρίως) και η μείωση της υπεριώδους ακτινοβολίας, συντελούν στην αύξηση της μεταδοτικότητας. Την ίδια εποχή έχουμε μεγαλύτερες πιθανότητες συγκρωτισμού σε κλειστούς χώρους, ενώ ο αερισμός τους γίνεται χειρότερος λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών. Η επιβάρυνση του

Το καλό σενάριο για την εξέλιξη της COVID-19 στην Ελλάδα

Επιδημιολογική εικόνα μέχρι το τέλος του έτους στην περίπτωση που εφαρμοστούν αποτελεσματικά τα μέτρα που έχουν ληφθεί*

* εκτίμηση καθηγητή Δημοσθένη Σαρηγιάννη

Ο καθηγητής Περιβαλλοντικής Μηχανικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Δημοσθένης Σαρηγιάννης.

“

Αναμένουμε να φτάσουμε στα 400 κρούσματα ημερησίως προς τα τέλη Νοεμβρίου, με κίνδυνο εκτίναξης στα 700 τον Δεκέμβριο.

συστήματος υγείας θα παρουσιάσει σημαντική αύξηση, καθώς από τα 95 άτομα σε ΜΕΘ που υπολογίζουμε στο τέλος Νοεμβρίου, είναι πιθανό να ανεβούμε στα 370. Οδυνηρά ανοδική πορεία είναι πιθανό να ακολουθήσουν και οι θάνατοι αν δεν εραρμόσουμε πιστά τα υπάρχοντα μέτρα.

– Βλέπουμε πως η ασθένεια είναι ιδιαίτερα θανατηφόρος στους ηλικιωμένους. Τι πρόβλεψη υπάρχει για το μέλλον;

– Με δεδομένη την αύξηση της μεταδοτικότητας κατά τη χειμερινή περίοδο, ο ρυθμός αύξησης των κρουσμάτων αναμένεται να ενισχυθεί. Εντούτοις, το ποσοστό των ηλικιωμένων που νοσοούν ως προς το συνολικό αριθμό επιβεβαιωμένων κρουσμάτων θα είναι ακόμα μικρότερο από τώρα (13,4% στις 31 Αυγούστου έναντι 21,2% που ήταν στις αρχές Απριλίου), ως αποτέλεσμα και της γενικότερης ευαισθητοποίησης του πληθυσμού στο θέμα και της μείωσης των επαφών των ηλικιωμένων με άλλες ηλικιακές ομάδες που έχουν υψηλότερα ποσοστά. Σε δομές φροντίδας ηλικιωμένων (όπως στην περίπτωση του γηροκομείου στο Ασβεστοχώρι) υπάρχει φόβος μαζικής μετάδοσης. Η θνησιμότητα είναι αυξημένη κατά τους

χειμερινούς μήνες από τη συνέργεια επιβαρυντικών παραγόντων, όπως η αυξημένη ατμοσφαιρική ρύπανση (με ιδιαίτερη μεία στα αιωρούμενα σωματίδια), οι χαμηλές θερμοκρασίες και η παρουσία εποχιακών ιώσεων.

– Τι εκτιμήσεις υπάρχουν για τα σχολεία;

– Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του μοντέλου που έχουμε αναπτύξει στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος HERA, σε τάξεις με 25 μαθητές ο δείκτης βασικών επαφών, μια από τις συνιστώσες του βασικού αριθμού αναπαραγωγής αυξάνεται κατά 35%-50%, σε σχέση με τάξεις 15 μαθητών, ανάλογα με τις διαστάσεις της τάξης. Αυτό σημαίνει ότι όπου είναι εφικτό, είναι προτιμότεο ο όσο το δυνατόν μικρότερος αριθμός μαθητών εντός των σχολικών αιθουσών και ο πολύ καλός αερισμός. Τέλος, αν είναι δυνατόν, καλό θα είναι τα αδέρφια ίδιας ηλικίας να κάνουν μάθημα μαζί. Με τήρηση των μέτρων προστασίας (μάσκα, προσωπική υγιεινή) και αν είναι δυνατόν απολύμανση τόσο των επιφανειών όσο και του αέρα εσωτερικών χώρων η μετάδοση του SARS-CoV-2 στα σχολεία μπορεί να περιοριστεί σημαντικά.

– Με βάση όλα αυτά ποιες είναι οι προτάσεις σας για τους επόμενους μήνες;

– Το επόμενο διάστημα αναμένεται μια σταθεροποίηση των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων. Αυτό μας δίνει χρόνο να προετοιμαστούμε και να εφαρμόσουμε επιπλέον προστατευτικά μέτρα, τα οποία δεν θα διαταράζουν ιδιαίτερα τη λειτουργία της κοινωνίας και της οικονομίας, όπως η τηλεργασία ή η χρήση μάσκας και σε εξωτερικούς χώρους. Πολύ σημαντικό είναι να εφαρμοσθούν σωστά τα μέτρα που έχουν ληφθεί, γεγονός που προϋποθέτει την αποδοχή από το σύνολο του πληθυσμού της ύπαρξης του προβλήματος. Ενα επιπλέον μέτρο για σχολικές αιθουσές και άλλους εσωτερικούς δημόσιους ή εργασιακούς χώρους είναι η απολύμανση του αέρα και των επιφανειών, που μπορεί να μειώσει κατά 55-70% το συνολικό σωματιδιακό φορτίο. Τέλος, είναι σημαντική η συνέχιση και η εντατικοποίηση των τεστ ανίχνευσης του SARS-CoV-2, και η μείωση του χρόνου ταυτοποίησης των θετικών στον κορωνοϊό. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αρωγή όλων των επιστημονικών φορέων που έχουν την κατάλληλη υποδομή.

Μάχη κατασκόπων για το εμβόλιο

Κίνα και Ρωσία εντείνουν τις προσπάθειές τους με στόχο την υποκλοπή στοιχείων από τις αμερικανικές έρευνες

Των **JULIAN BARNES**
και **MICHAEL VENUTOLO**
THE NEW YORK TIMES

Σε μια προσπάθεια να αποκτήσουν πρόσβαση σε απόρρητα δεδομένα της προσπάθειας δημιουργίας εμβολίου για τον κορωνοϊό, Κινέζοι χάκερ επέλεξαν έναν θεωρούμενο εύκολο στόχο. Αντί να στραφούν εναντίον φαρμακευτικών εταιρειών, πραγματοποίησαν ηλεκτρονική «αναγνώριση» στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας και σε άλλες σχολές στην πρώτη γραμμή της ιατρικής έρευνας. Οι Κινέζοι δεν ήσαν, όμως, οι μόνοι κατάσκοποι επιφορτισμένοι με την αποστολή αυτή. Από τη μεριά της, η ρωσική υπηρεσία πληροφοριών SVR έβαλε στο στόχαστρό της ερευνητικά δίκτυα σε ΗΠΑ, Καναδά και Βρετανία, με τη διείσδυση να εντοπίζεται από βρετανική υπηρεσία, υπεύθυνη για την ασφάλεια των διεθνών δικτύων οπτικών ινών.

Την ίδια ώρα, το Ιράν έχει ενισχύσει και αυτό δραστηρικά τις προσπάθειές του για υποκλοπή δεδομένων γύρω από την έρευνα για εμβόλιο, ενώ οι ΗΠΑ ενίσχυσαν τις αμυντικές ικανότητές τους, προπαθώντας να διαφυλάξουν την έρευνα των ιδρυμάτων τους. Όλες οι μεγάλες υπηρεσίες αντικατασκοπείας του κόσμου προπαθούν έτσι να ανακαλύψουν τι κάνουν οι αντίπαλοί τους.

Η πανδημία του κορωνοϊού προκάλεσε μία από τις σημαντικότερες και ταχύτερες μετατοπίσεις στην αποστολή των υπηρεσιών πληροφοριών, εγκαινιάζοντας πολυεπίπεδο πόλεμο κατασκόπων. Σχεδόν κάθε αντίπαλος των ΗΠΑ ενίσχυσε τις προσπάθειές του για να υποκλέψει αμερικανικά ερευνητικά δεδομένα, ενώ η Ουάσινγκτον υιοθέτησε πρωτοβουλίες με στόχο την προστασία πανεπιστημίων και εταιρειών στην αιχμή της έρευνας για το εμβόλιο. Η αντικατασκοπεία του ΝΑΤΟ έχει επεκταθεί και αυτή τις ικανότητές της, παρακολουθώντας τις προσπάθειες του Κρεμλίνου να υποκλέψει τα πολύτιμα ερευνητικά δεδομένα. Η αντιπαράθεση θυμίζει την «κούρα του Διαστήματος», όταν ΕΣΣΔ και ΗΠΑ βασίζονταν στις υπηρεσίες κατασκοπείας τους για να διατηρούν το επιστημονικό τους προβάδισμα. «Το αξιοπερίεργο θα ήταν να μην προσπαθούσαν να κλέψουν στοιχεία για την πιο πολύτιμη ιατρική έρευνα των ημερών μας. Πολύτιμη από οικονομικής άποψης και ανεκτίμητη από γεωπολιτική σκοπιά»,

Σε προσωρινή αναστολή των παγκόσμιων κλινικών δοκιμών (στη φωτ. ερευνητής της εταιρείας στην Αυστραλία) του πειραματικού εμβολίου το οποίο παρασκευάζουν προχώρησαν το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και η φαρμακευτική εταιρεία AstraZeneca.

Οι χάκερ έχουν βάλει στο στόχαστρο όχι τόσο τις μεγάλες φαρμακευτικές, αλλά τα πανεπιστήμια που θεωρούνται πιο εύκολοι στόχοι.

είπε στέλεχος του υπουργείου Διακοσύντων των ΗΠΑ σε πρόσφατη ομιλία του. Η κινεζική τακτική είναι περίπλοκη. Οι πράκτορες του Πεκίνου έχουν αξιοποιήσει την επιρροή τους στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) για να συλλέξουν στοιχεία για την πορεία των ερευνητικών εμβολίων σε όλο τον κόσμο. Παρότι τα στοιχεία του ΠΟΥ κοινοποιούνται δημόσια, Κινέζοι χάκερ έδωσαν τη δυνατότητα στο Πεκίνο να ενημερώνεται πρώτο για κάθε εξέλιξη. Αμερικανοί αξιωματούχοι έμαθαν για τις κινεζικές προσπάθειες στις αρχές Φεβρουαρίου, καθώς ο ιός άρχιζε να εξαπλώνεται στις ΗΠΑ. Τα συμπεράσματα της CIA και άλλων υπηρεσιών οδήγησαν την αμερικανική κυβέρνηση στην υιοθέτηση αυστηρής στά-

σης τον Μάιο απέναντι στον ΠΟΥ. Το FBI προειδοποίησε τον τελευταίο μήνα το Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας για τις προσπάθειες διείσδυσης Κινέζων χάκερ στα δίκτυά του. Οι Κινέζοι προσπάθησαν ανεπιτυχώς να αποκτήσουν πρόσβαση στο δίκτυο της σχολής επιδημιολογίας. Εκπρόσωπος του πανεπιστημίου ανέφερε ότι το ίδρυμα δέχεται συχνά προειδοποιήσεις από αμερικανικές υπηρεσίες ασφάλειας, ενώ έχει επενδύσει σε νέα συστήματα 24ωρης παρακολούθησης των δικτύων του. Πέρα από την αξιοποίηση χάκερ, το Πεκίνο προσπαθεί να εκμεταλλευθεί κοινά ερευνητικά προγράμματα με αμερικανικά πανεπιστήμια, αντλώντας πληροφορίες. Την ίδια ώρα, κινεζικές υπηρεσίες αντικατασκοπείας προσπαθούν να εξασφαλίσουν πληροφορίες για τους Αμερικανούς ερευνητές οδηγώντας τις αμερικανικές αρχές στο κλείσιμο του κινεζικού προξενείου στο Χιούστον, αρχηγείο της επιχείρησης κατασκοπείας εις βάρος Αμερικανών ιολόγων και άλλων ειδικών στην πόλη. Οι Κινέζοι αξιωματούχοι των υπηρεσιών πληροφοριών θεωρούν ότι τα δίκτυα των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων αποτελούν ευκολότερο στόχο διείσδυσης από

ό,τι εκείνα των φαρμακευτικών εταιρειών. Μέχρι στιγμής, Αμερικανοί αξιωματούχοι εκτιμούν ότι οι ξένοι πράκτορες έχουν συλλέξει ελάχιστα στοιχεία από τις αμερικανικές εταιρείες που είχαν βάλει στο στόχαστρό τους: τις Gilead Sciences, Novavax και Moderna. Την ίδια στιγμή, οι ρωσικές προσπάθειες υποκλοπής ερευνητικών δεδομένων, που επιβεβαιώθηκαν τον Ιούλιο από δυτικές υπηρεσίες, είχαν ως πρωταρχικό τους στόχο την απόκτηση στοιχείων για την έρευνα του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και της συνεργαζόμενης φαρμακευτικής εταιρείας AstraZeneca.

Διασπορά αμφιβολίων
Οι Ρώσοι χάκερ, η προσπάθεια των οποίων εντοπίστηκε εγκαίρως από δυτικές υπηρεσίες αντικατασκοπείας, ανήκουν στην ομάδα Cozy Bear (γλυκιά αρκούδα), «κολεκτίβα» χάκερ με σχέσεις με τη SVR, υπεύθυνη για τη διείσδυση στα δίκτυα του Δημοκρατικού Κόμματος των ΗΠΑ το 2016. Παρότι οι περισσότερες προσπάθειες Ρώσων και Κινέζων κατασκόπων αφορούν την εξασφάλιση ερευνητικών δεδομένων που θα επιτρέψουν στην ανεξάρτητη

παραγωγή εμβολίων από τα δικά τους εργαστήρια, ορισμένοι Δυτικοί αξιωματούχοι εκτιμούν ότι οι δύο χώρες προσπαθούν την ίδια ώρα να σπείρουν αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητα εμβολίου, που θα έχει παραχθεί από εργαστήρια της Δύσης. Κίνα και Ρωσία έχουν ήδη αξιοποιήσει την παραπληροφόρηση για τον ιό, την προέλευσή του και την αμερικανική τακτική για την αντιμετώπισή του. Ρωσικές υπηρεσίες πληροφοριών έχουν μάλιστα θέσει τις βάσεις για πιο επιθετική προσπάθεια ενίσχυσης του αντιεμβολιαστικού κινήματος στη Δύση.

«Η περίπτωση του κορωνοϊού φέρνει στον νου την παλιά Σοβιετική Ένωση», λέει η Φιόνα Χιλ, πρώην στέλεχος της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ και ειδική για τη Ρωσία. «Ρωσία και Κίνα έχουν εγκαινιάσει επίμονες και αποτελεσματικές εκστρατείες παραπληροφόρησης. Ο καλύτερος τρόπος να δημιουργήσεις σύγχυση και να εξασθενήσεις τον αντίπαλό σου είναι να ενεργοποιήσεις το κίνημα όσων αντιτίθενται στον εμβολιασμό, ενώ την ίδια ώρα φροντίζεις να έχεις εμβολιασθεί όλο τον πληθυσμό σου», καταλήγει η κ. Χιλ.

Η αναστολή και οι επιπτώσεις

Ατυχές αλλά όχι σπάνιο μέτρο ασφάλειας χαρακτηρίζουν οι ειδικοί την προσωρινή αναστολή των παγκόσμιων κλινικών δοκιμών του πειραματικού εμβολίου που δημιουργήσαν το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και η φαρμακευτική εταιρεία AstraZeneca. Η εταιρεία ανακοίνωσε την οικειοθελή παύση των κλινικών δοκιμών, ακόμη και όσων βρίσκονταν σε προχωρημένο στάδιο, ύστερα από ανεξήγητη ασθένεια που παρουσίασε ένας από τους εθελοντές, ενώ δήλωσε ότι επισπεύδει τη διαδικασία επανελέγχου, έτσι ώστε να περιοριστεί στο ελάχιστο κάθε ενδεχόμενη επίπτωση στο χρονοδιάγραμμα της κλινικής δοκιμής. Ο Αντονι Φόουτσι, επικεφαλής του Εθνικού Ινστιτούτου Αλλεργιών και Λοιμωδών Νόσων των ΗΠΑ, ανέφερε ότι η απόφαση της εταιρείας δεν είναι πρωτοφανής στην ανάπτυξη εμβολίων, εκφράζοντας την ελπίδα πως οι κλινικές δοκιμές θα συνεχισθούν. «Το συγκεκριμένο υποψήφιο εμβόλιο της AstraZeneca προκάλεσε σοβαρή παρενέργεια σε εθελοντή, το οποίο σημαίνει ότι η επιλογή νέων εθελοντών πρέπει να ανασταλεί έως ότου διαπιστωθεί τι ακριβώς έχει γίνει. Πρόκειται για μία από τις δικλίδες ασφαλείας που έχουμε στη διάθεσή μας στις κλινικές δοκιμές», είπε ο δρ Φόουτσι. Σε κάθε περίπτωση, η αναστολή υπογραμμίζει ότι οι χρόνοι της επιστήμης είναι διαφορετικοί από εκείνους της πολιτικής και ότι οι ερευνητές οφείλουν να διεξάγουν με εξονυχιστικό τρόπο τις κλινικές δοκιμές, αποκροφώντας τις πιέσεις πολιτικών κυβερνήσεων, που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία.

REUTERS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Έτοιμο για τη δεύτερη φάση

Το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, λίγες ώρες μετά την γνωστοποίηση του κρούσματος στην Παθολογική Κλινική δημοσιοποίησε μια μακροσκελής ανακοίνωση στην οποία όμως δεν γίνεται καμία αναφορά στο συμβάν. Πιο συγκεκριμένα η ανακοίνωση αναφέρει ότι το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων ως **Νοσοκομείο αναφοράς για τον κορωνοϊό, δηλώνει έτοιμο για τη δεύτερη φάση της πανδημίας του κορωνοϊού.**

Στην ανακοίνωση αναφέρονται τα εξής από την Διοίκηση του Νοσοκομείου:

«Όπως είναι γνωστό, από τον Ιανουάριο του 2020, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, έχει οριστεί από το Υπουργείο Υγείας **Νοσοκομείο αναφοράς** για την υποδοχή και αντιμετώπιση κρουσμάτων κορωνοϊού.

Έτσι, το **Νοσοκομείο**, με τη συμμετοχή και τη βοήθεια όλων (εργαζομένων, πολιτείαι και Περιφέρειαι Ηπείρου) αντιμετώπισε αποτελεσματικά την 1η φάση της πανδημίας το οποίο έχει αναγνωριστεί απ' όλους.

Παράλληλα, προετοιμάζεται εντατικά για την εξέλιξη επιτυχής αντιμετώπιση και της 2ης φάσης της πανδημίας, στην οποία ήδη έχουμε εισέλθει. Στο πλαίσιο αυτό, το **Νοσοκομείο** υλοποίησε μια σειρά παρεμβάσεων, προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες υποχρεώσεις του, ως **Νοσοκομείο αναφοράς.**

Έτσι λειτουργήσαν 16 νέες κλίνες ΜΕΘ στο νέο 4ο κτίριο του Νοσοκομείου, ειδικά για Covid-19, αξιοποιώντας τόσο τις 8 κλίνες της νέας ΜΑΦ, όσο και 8 κλίνες της νέας ΜΕΠΚ.

Επίσης, λειτουργήσε και πάλι η Μονάδα Ειδικών Λοιμώξεων του **Νοσοκομείου** στο Ισόγειο του Β' κτιρίου με 20 κλίνες, για τη νοσηλεία περιστατικών Covid-19, η οποία πληροί όλες τις τεχνικές και ιατρικές προδιαγραφές για τον σκοπό αυτό, όπως ειδική μόνωση, αρνητική πίεση, ειδικές συνθήκες νοσηλείας κλπ και η οποία είχε διατεθεί για αλλότρια χρήση, για πολλά χρόνια.

Επιπλέον, τροποποίησε κατάλληλα τμήμα της Παιδιατρικής κλινικής στην αριστερή πτέρυγα του Ισογείου του Α' κτιρίου με 16 κλίνες, για δημιουργία και 2ης Μονάδας Ειδικών Λοιμώξεων, ενώ παράλληλα δημιούργησε και Μονάδα Ειδικών Λοιμώξεων Παιδών, με 10 κλίνες, στο υπόλοιπο Τμήμα της Παιδιατρικής, στη δεξιά πτέρυγα, για νοσηλεία παιδιών με Covid-19.

Επίσης, τροποποιήθηκαν οι υποδομές στην Ενδοκρινολογική και Γαστρεντερολογική κλινική, ώστε να μπορούν να μετατραπούν άμεσα σε μία 3η Μονάδα Ειδικών Λοιμώξεων, αν αυτό ποτέ απαιτηθεί. Έτσι το Πανεπιστημιακό **Νοσοκομείο** Ιωαννίνων είναι σε θέση να ενεργοποιήσει συνολικά 81 κλίνες για νοσηλεία κρουσμάτων Covid-19.

Πέραν αυτών το **Νοσοκομείο** διαχωρίζει τη λειτουργία του Τμήματος Επειγόντων περιστατικών (ΤΕΠ), σε χώρο λειτουργίας αποκλειστικά για ύποπτα κρούσματα Covid-19 (κόκκινη περιοχή) και χώρο για την κανονική λειτουργία του ΤΕΠ. Σύντομα θα εγκατασταθούν στον εξωτερικό χώρο του ΤΕΠ 2 οικίσκοι και 5 κοντέινερ, που θα πληρούν όλες τις προδιαγραφές (κλιματισμός, αρνητική πίεση, WC κλπ) τα οποία θα χρησιμοποιηθούν σαν χώροι αναμονής περιστα-

κών της "κόκκινης περιοχής" και θα αντικαταστήσουν τη σκηνή που τοποθετήθηκε εκεί με τη βοήθεια και την συνδρομή του Ερυθρού Σταυρού.

Επιπλέον το Πανεπιστημιακό **Νοσοκομείο** Ιωαννίνων, δημιούργησε από τις αρχές του έτους, το **Κέντρο Αναφοράς** του Μικροβιολογικού Εργαστηρίου του **Νοσοκομείου**, για την εξέταση δειγμάτων από ύποπτα περιστατικά, το οποίο λειτουργεί προσωρινά σε χώρους της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Το Εργαστήριο αυτό, που ανήκει στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του **Νοσοκομείου**, έχει τη δυνατότητα απ' ενός μεν για ανίχνευση και ταυτοποίηση του ίδιου του ιού SARS-CoV-2 με μοριακή μέθοδο RT-PCR, καθώς και για ανίχνευση και ποσοτικό προσδιορισμό των ειδικών αντισωμάτων έναντι του ιού SARS-CoV-2 με κλασική ορολογική μέθοδο, απ' ετέρου δε την πραγματοποίηση ταχέων διαγνωστικών τεστ (Point of care tests) τα οποία μπορούν να ανιχνεύσουν πολύ σύντομα την ύπαρξη του ιού SARS-CoV-2. Για το λόγο αυτό, με τη συνδρομή και βοήθεια της Περιφέρειαι Ηπείρου έγινε η προμήθεια του απαραίτητου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού (αναλυτές, υπολογιστές κλπ) και των αντίστοιχων αναλωσίμων.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης του **ιατρικού προσωπικού**, προσλήφθηκαν μέχρι σήμερα τέσσερις (4) επικουρικοί ιατροί, εγκρίθηκε και αναμένεται η πρόσληψη δύο (2) ακόμα επικουρικών ιατρών, ζητήθηκε και εκκρεμεί η έγκριση ενός (1) επικουρικού ιατρού, ανανεώθηκε η σύμβαση έως 31/12/2020 έξι (6) επικουρικών ιατρών, προσλήφθηκαν και υπηρετούν με τετράμηνη σύμβαση πέντε (5) ειδικευόμενοι ιατροί, εκκρεμεί τέλος η πρόσληψη έντεκα (11) ιατρών για το Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (έννέα (9) από προκήρυξη 2018, δύο (2)

από προκήρυξη 2010). Όσον αφορά στο λοιπό προσωπικό, προσλήφθηκαν εκατόν επτά (107) επικουρικοί υπάλληλοι διαφόρων ειδικοτήτων. Εγκρίθηκε η πίστωση και αναμένεται η πρόσληψη δώδεκα (12) επικουρικών υπαλλήλων και αναμένεται η έγκριση πίστωσης τριών (3) υπαλλήλων. Επιπλέον δόθηκε η δυνατότητα παράτασης των συμβάσεων του ιατρικού και λοιπού επικουρικού προσωπικού έως 31/12/2020.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης του **Νοσοκομείου** μας με ιατροτεχνολογικό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό, το Πανεπιστημιακό **Νοσοκομείο** Ιωαννίνων ενισχύθηκε συνολικά με τέσσερις (4) αναπνευστήρες εντατικής ενθάλπωσης, τριάντα εννέα (39) monitor καταγραφής ζωτικών παραμέτρων, τέσσερις (4) φορητούς αναπνευστήρες πίεσης-όγκου καθώς και με δέκα (10) κλίνες ΜΕΘ.

Τέλος υλοποιήθηκε και ένας σημαντικός αριθμός κρίσιμων αλλά και δαπανηρών παρεμβάσεων, από τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες του **Νοσοκομείου**, όπως τη Νοσηλευτική Υπηρεσία, την Τεχνική Υπηρεσία, τη Διοικητική Υπηρεσία, την Υπ. Πληροφορικής, το Τμήμα Επιστάσιαι, το Γραφείο Προμηθειών, τις Διαχειρίσεις υλικών, την Επιτροπή Λοιμώξεων, το Γραφείο Διαχείρισης Μολυσματικών αποβλήτων κλπ για την επιτυχία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των υποχρεώσεων του **Νοσοκομείου** ως **Νοσοκομείο αναφοράς.**

Το Πανεπιστημιακό **Νοσοκομείο** Ιωαννίνων, σε άμεση συνεργασία με την 6η **ΥΠΕ** και ολοκληρώνοντας μια σειρά ενεργειών, σε συνεννόηση με το Διοικητή της, κ. Γ. Καρβέλη, βρίσκεται σε πλήρη επιχειρησιακή ετοιμότητα, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί επιτυχώς στο ρόλο του και να δικαιώσει για άλλη μια φορά τις προσδοκίες της τοπικής κοινωνίας».

Ρεπορτάζ
ΑΛΕΞΙΑ ΣΒΙΛΟΥ

ΤΑ «ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ νιάτα» δεν είναι μόνο υποβλητική θεατρική παράσταση του Άγγλου συγγραφέα Τζορτζ Όσμπορν αλλά και θλιβερή απεικόνιση ενός άλλου «έργου» που εξελίσσεται εδώ και χρόνια σε γειτονιές του Λεκανοπεδίου Αττικής και της περιφέρειας. Με πρωταγωνιστές παρέες ανηλίκων που μετατρέπουν τις γειτονιές τους σε Μπρονξ και δεν έχουν σε τίποτα να ...ζηλέψουν από την αγριότητα των κινηματογραφικών «Συμμοριών της Νέας Υόρκης», του Μάρτιν Σκορσέζε, αποδεικνύοντας πως η Τέχνη αντιγράφει τη ζωή κι όχι το αντίστροφο.

Οι άγουρες ελληνικές συμμορίες αποτελούν φαινόμενο των καιρών, αλλά αυτό που ανησυχεί γονείς και ειδικούς είναι πως τα περιστατικά βίας, οργής και παραβατικότητας πληθαίνουν τους τελευταίους μήνες, με Ευλοδαρμούς στην Κυψέλη, το Γαλάτσι, τη Λαμία κι άλλου και δεκάδες θυμωμένους ανηλίκους να ξεσπούν πάνω σε συνομηλικούς τους. Ταυτόχρονα, η Μονάδα Εφηβικής Υγείας του νοσοκομείου Παιδών «Αγλαΐα Κυριακού» καταγράφει αυξητική τάση στις σχολικές διαρροές - κάτι που συνδέεται με την παραβατικότητα των ανηλίκων - καθώς οι δρόμοι της βίας εκτρέπουν τα παιδιά από τη διαδρομή της μάθησης.

Στους μήνες της καραντίνας και τις εβδομάδες της τηλε-εκπαίδευσης που ακολούθησαν, η σχολική διαρροή εντάθηκε, όπως αναφέρει η αναπληρώτρια καθηγήτρια παιδιατρικής-εφηβικής Υγείας Άρτεμις Τσίτσικα, γεγονός που καθιστά ακόμα πιο απαραίτητο το κανονικό άνοιγμα των σχολείων. Εξίσου ανησυχητικές είναι οι αναφορές της ΠΟΕΔΗΝ (των εργαζομένων στα δημόσια νοσοκομεία) για συχνότερες νοσηλείες εφήβων θυμάτων βίας, που εισάγονται με βαριές κακώσεις.

Συμπεριφορές

Όπως υπογραμμίζει ο ψυχίατρος Γεράσιμος Κολαΐτης διευθυντής της Παιδοψυχιατρικής Μονάδας στο νοσοκομείο Παιδών «Αγία Σοφία»: «Ποσοστό 7% των ανηλίκων εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά. Μεγαλώνοντας τα παιδιά αυτά μπορούν να φτάσουν σε ακραίες συμπεριφορές και σε εγκληματικές πράξεις. Πίσω από αυτή τη συμπεριφορά βρίσκεται η οικογένεια και τα πρώτα σημάδια μιας τέτοιας πορείας περιλαμβάνουν σωρεία ψεμάτων, καταστροφές, βανδαλισμούς κι επιθέσεις σε συνομηλικούς. Η πλειονότητα αυτών των παιδιών δεν θα έχουν καλή επαγγελματική και οικογενειακή πορεία και στη ζωή τους θα 'φλερτάρουν' με το έγκλημα».

Μιλώντας για τα φαινόμενα βίας ανάμεσα σε ανή-

Οι έφηβοι νταήδες τρομάζουν την Αθήνα

Οργισμένα παιδιά μετατρέπουν τις γειτονιές τους σε Μπρονξ, με τα περιστατικά βίας, οργής και παραβατικότητας να πληθαίνουν τους τελευταίους μήνες

«Όταν η οικογένειά του είναι δυσλειτουργική, με εντάσεις, οι γονείς είναι απόντες, τα γονεϊκά πρότυπα ανύπαρκτα ή ισχνά, τα παιδιά αναζητούν την ασφάλεια, την αποδοχή και την αυτοεκτίμηση σε παρέες συνομηλικών»

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΑΠΠΑΤΟΥ,
παιδοψυχολόγος-ψυχολόγος

λικούς, τις πιο οργανωμένες, άγουρες συμμορίες και γενικότερα τις ακραίες - έως και εγκληματικές - συμπεριφορές από έφηβους, η Αλεξάνδρα Καππάτου, παιδοψυχολόγος, ψυχολόγος και συγγραφέας εξηγεί: «Η εκδήλωση επιθετικότητας και βίαιης συμπεριφοράς από κάποιους εφήβους είναι ένα σύνθετο, πολύπλοκο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο στην εμφάνισή του οποίου υπεισέρχονται διάφοροι παράγοντες (τα ατομικά χαρακτηριστικά, κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί παράγοντες,

πρότυπα συμπεριφοράς, διαφορετικότητα) και επιδέχεται διάφορες ερμηνευτικές προσεγγίσεις». Όπως σημειώνει η ειδικός, η εφηβεία χαρακτηρίζεται από πλημμυρίδα αλλαγών σωματικών, ορμονικών και ψυχοσυναισθηματικών. «Κατά την περίοδο αυτή ο έφηβος καλείται να ανακαλύψει την ταυτότητά του. Κάποιες φορές ο δρόμος για την ανακάλυψη της προσωπικότητάς του ταυτόχρονα φαίνεται δύσβατος. Όταν η οικογένειά του είναι δυσλειτουργική, με εντάσεις, σοβαρά προβλήματα επικοινωνίας, οι γονείς εί-

ναι απόντες (συναισθηματικά ή και φυσικά), τα γονεϊκά πρότυπα ανύπαρκτα ή πολύ ισχνά, τότε τα παιδιά αισθάνονται μόνα κι αβοήθητα. Τα αδιέξοδά τους σε αρκετές περιπτώσεις τα εκφράζουν με θλιψη ή απόσυρση ή έντονο θυμό, αμφισβήτηση και επιθετικότητα. Κάποιες φορές αναζητούν την ασφάλεια, την αποδοχή και την αυτοεκτίμηση έξω από τους κύκλους της οικογένειας, με τις παρέες των συνομηλικών να βρίσκονται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος». Η αποδοχή από τους φι-

λους είναι κομβικής σημασίας, επισμαίνει η κ. Καππάτου, όπως και η ανάγκη των παιδιών να αποδείξουν ότι αξίζουν «με συνέπεια να οδηγούνται σε κατάχρηση αλκοόλ και ουσιών. Μπορεί να συναντήσουν παρέες ή να ενταχθούν σε ομάδες που εκδηλώνουν ακόμη και παραβατική συμπεριφορά. Κάνουν τους νταήδες, επιτίθενται σε άλλα παιδιά, τους αποσπούν αντικείμενα ή χρήματα, κάνουν καταστροφές, μικρολοσιότητες ηλικιωμένων. Μέσα από αυτές τις συμπεριφορές επιδεικνύουν δύναμη, αποδοχή και επιβεβαιώνονται από τα άλλα μέλη της ομάδας».

Τα «σινιάλα»

Οι έφηβοι που θα οδηγηθούν σε ένα παραβατικό μοτίβο συμπεριφοράς, συχνά δίνουν από νωρίς προειδοποιητικά «σινιάλα», στα οποία δυστυχώς οι γονείς δεν δίνουν την απαραίτητη σημασία, πιθανά εξαιτίας άρνησης της αποδοχής αυτού που συμβαίνει ή αδιαφορίας, τονίζει η ψυχολόγος. «Κάποιες συμπεριφορές που πρέπει να προβληματούσονται είναι η εκδήλωση επιθετικότητας από τις τάξεις του Δημοτικού προς τους συμμαθητές τους ή τους γονείς, η εμπλοκή σε καβγάδες, η χαμηλή ανοχή στις ματαιώσεις, η ανυπακοή στα όρια και τους κανόνες, η αδιαφορία για τα μαθήματα, τα συνεχή ψέματα. Γι' αυτό ο εντοπισμός αυτών των συμπεριφορών έγκαιρα, η αναζήτηση των αιτιών, καθώς και η παρέμβαση σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς τουλάχιστον στον χώρο του σχολείου, θα μπορούσε να γίνεται από ειδικούς της ψυχικής υγείας και να ξεκινά από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού».

Επειδή η πρόληψη είναι μείζονος σημασίας, η κ. Καππάτου, επισμαίνει πως θα ήταν χρήσιμο στο πρόγραμμα του σχολείου μέχρι το τέλος του Λυκείου να συμπεριληφθεί ένα μάθημα για τη ζωή και τις σχέσεις όπου θα περιλαμβάνονταν διάφορες ενότητες σύμφωνα πάντα με την ηλικία των παιδιών στοχεύοντας να τα βοηθήσουν να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους, να αναπτύξουν την ενσυναίσθηση. «Είναι λυπηρό να αναζητάμε στην εφηβεία τα αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς. Η φτωχοποίηση που προκαλεί η νέα οικονομική κρίση λόγω κορωνοϊού μπορεί να εντείνει τέτοια φαινόμενα, αυξάνοντας την ανασφάλεια και τον θυμό των παιδιών, μιας και αισθάνονται ότι μνηστέονται οι προοπτικές τους. Αν όμως υπάρχουν οικογενειακοί δεσμοί, η ανασφάλεια, η ανεργία, ο φόβος για το μέλλον, δεν υποδοτούν παραβατικές συμπεριφορές στα παιδιά. Ευτυχώς ακόμη στη χώρα μας η ελληνική οικογένεια παρά τις σοβαρές δυσκολίες που έχει αντιμετωπίσει καλά κρατεί, ακόμα και μεσοσύντη της πανδημίας, με τον κορωνοϊό να την πλήττει σε πολλαπλά επίπεδα».

Σταυρόλεξο το εμβόλιο της... αγωνίας

180 πειραματικά συντηρούν την ελπίδα για την αντιμετώπιση της φονικής πανδημίας μετά το ξαφνικό stop στο σκεύασμα της Οξφόρδης

Ρεπορτάζ
ΑΛΕΞΙΑ ΣΒΟΛΟΥ

ΕΝΩ, ΛΟΙΠΟΝ, το εμβόλιο «φαβορί» για τον νεο κορωνοϊό από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης θα αργήσει να γίνει διαθέσιμο, τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, οι ηλικιωμένοι, οι υπερήλικες και πρωτίστως οι επιστήμονες στηρίζουν τις ελπίδες τους για το χτίσιμο του ανοσιακού τείχους (τουλάχιστον ως προς τους ιούς της εποχικής γρίπης) στα υπάρχοντα εμβόλια της φαρμάκας. Την ίδια ώρα, τα 180 πειραματικά Covid-19 εμβόλια, που αναπτύσσονται παγκοσμίως σε ερευνητικά εργαστήρια συντηρούν την ελπίδα πως κάποια στιγμή στο ιατρικό οπλοστάσιο θα έχουμε περισσότερα «όπλα» για να αντιμετωπίσουμε τη φονική πανδημία, που μέχρι στιγμής μετρά περισσότερα από 28.000.000 κρούσματα και πάνω από 900.000 θανάτους. Ωστόσο, η τελευταία δυσάρεστη εξέλιξη, και συγκεκριμένα η αναστολή των κλινικών μελετών «φάσης 3» για

«Ποτέ δεν πίστεψα ότι θα μπορούσαμε να έχουμε τόσο γρήγορα ένα εμβόλιο για τον κορωνοϊό»

ΜΑΡΙΟΣ ΛΑΖΑΝΑΣ,
Παθολόγος-λοιμωξιολόγος

το εμβόλιο που αναπτύσσουν από κοινού το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και η φαρμακοβιομηχανία AstraZeneca μετά την εμφάνιση σοβαρής ανεπι-

θύμητης ασθένειας σε εμβολιαζόμενο άτομο «παγώνει» τις υπερβολικά αισιόδοξες προβλέψεις πως οι πρώτες δόσεις θα ήταν διαθέσιμες στην Ελλάδα ακόμα και στα τέλη Νοέμβριου.

Αναστολή

«Η άφιξη του ενδεχομένου μεταφέρεται για το 2022», σχολιάζει ο καθηγητής Φαρμακολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Δημήτρης Κούβελας που εξαρχής ήταν πολύ φειδωλός στις δηλώσεις του για τον χρόνο άφιξης του εμβολίου Covid-19. Μαζί του συντάσσεται και ο Παθολόγος-Λοιμωξιολόγος Μάριος Λαζανάς, πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Αντιμετώπισης του AIDS, που γνωρίζει από πρώτο χέρι πως εδώ και σχεδόν τέσσερις δεκαετίες, οι προσπάθειες ανάπτυξης εμβολίου για τον ιό HIV δεν έχουν οδηγήσει πουθενά. Σχολιάζοντας την αναστολή των κλινικών μελετών από τη φαρμακοβιομηχανία AstraZeneca,

ο ειδικός λέει πως «ποτέ δεν πίστεψα ότι θα μπορούσαμε να έχουμε τόσο γρήγορα ένα εμβόλιο, γιατί δεν έχει ξαναγίνει στο παρελθόν», (εννοώντας ότι δεν υπάρχει «δεδικασμένο» τόπος συμπίεσης του χρόνου παραγωγής κι ελέγχου δράσης κι ασφάλειας ενός εμβολίου). Άλλωστε, το τελευταίο διάστημα πλήθαιναν οι φωνές που θύμιζαν ότι τα εμβόλια δεν είναι φάρμακα- δεν δίνονται για την αντιμετώπιση παθήσεων σε ασθενείς-αλλά χορηγούνται σε απολύτως υγιείς ανθρώπους και συνεπώς υπάρχει μηδενική ανοχή για την εμφάνιση σοβαρών παρενεργειών. Επίσης, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Λοιμώξεων,

Πάνος Γαργαλιάνος-Κακολύρης και ο καθηγητής Λοιμωξιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών Χαράλαμπος Γώγος έχουν αναφερθεί εκτενώς για την ανάγκη διενέργειας κλινικών μελετών των Covid-19 εμβολίων με κορήγηση τους σε μεγάλους πληθυσμούς ώστε να διασφαλιστεί η μη εμφάνιση σπάνιων παρενεργειών-όπως και συνέβη. Το πρόσφατο συμβάν διαψεύδει (και) τις ελπίδες του καθηγητή Επιδημιολογίας Γκίκα Μαγιορκίνη-ως εκπροσώπου της επιτροπής εμπειρογνομώνων του υπουργείου Υγείας-πως του χρόνου τέτοια εποχή θα έχουμε οπωσδήποτε αποτελεσματικό κι ασφαλές Covid-19 εμβόλιο.

Αυξήθηκε θεαματικά η εμπιστοσύνη των στην ασφάλεια των εμβολίων

Πηγή: ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Σελ.: 8-9 Ημερομηνία έκδοσης: 13-09-2020
Επιφάνεια: 748.78 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 0
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Αυξήθηκε θεαματικά η εμπιστοσύνη των στην ασφάλεια των εμβολίων

Η μεγαλύτερη διεθνής έρευνα ως τώρα για την ψυχολογία των πολιτών για τα εμβόλια

Η εμπιστοσύνη του κοινού στα εμβόλια -ένα κρίσιμο θέμα ενόψει του μαζικού εμβολιασμού για το νέο κοροναϊό- ποικίλει θεαματικά ανάμεσα στις χώρες του κόσμου, δείχνει η μεγαλύτερη έως τώρα διεθνής έρευνα που δημοσιεύθηκε στο ιατρικό περιοδικό «The Lancet».

Στην Ευρώπη η κατάσταση φαίνεται να έχει βελτιωθεί μεταξύ 2015-2019, αν και παραμένουν εντυπωσιακές διακυμάνσεις, καθώς το ποσοστό των ανθρώπων που στις αρχές του 2020 -πριν ξεσπάσει η πανδημία Covid-19- συμφωνούσαν κατηγορηματικά ότι τα εμβόλια είναι ασφαλή, κυμαινόνταν από 66% στη Φινλανδία μέχρι μόνο 19% στη Λιθουανία. Στην Ευρώπη στις αρχές του 2020 η πλειονότητα των χωρών εμφάνιζε αυξημένη εμπιστοσύνη στα εμβόλια σε σχέση με πριν πέντε χρόνια, όμως η εμπιστοσύνη στα εμβόλια των Ευρωπαίων παραμένει γενικά χαμηλή έναντι π.χ. εκείνης των Αφρικανών.

Στην Ελλάδα η κατάσταση εμφανίζει μια κάτοξ μικτή εικόνα, καθώς κατά την πενταετία 2015-19 η εμπιστοσύνη των πολιτών στην ασφάλεια και στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων εμφανίσσε

Ελλήνων

αυξητική τάση, σύμφωνα με τη νέα μελέτη, αλλά αντίθετα κινήθηκε πτωτικά η αντίληψη του κοινού για τη σημασία του **εμβολιασμού**. Το ποσοστό όσων «συμφωνούν πολύ» ότι τα εμβόλια είναι ασφαλή, εμφανίζει θεαματική αύξηση από 26% στο τέλος του 2015 σε 62% στο τέλος του 2019, ενώ όσων διαφωνούν, εμφανίζει μείωση από 6,3% σε 4,3%.

Πολύ αποτελεσματικά θεωρούσαν τα εμβόλια το 37% των Ελλήνων το 2019 έναντι 36% το 2015, ενώ αναποτελεσματικά το 2,1% το 2019 έναντι 4,6% το 2015. Όμως στην ερώτηση για τη σημασία του **εμβολιασμού**, συμφωνούσαν ότι είναι πολύ σημαντικά τα εμβόλια το 52% του πληθυσμού το 2019 έναντι 58% το 2015, ενώ διαφωνούσαν το 3% στο τέλος του 2019 έναντι σχεδόν 4% στο τέλος του 2015.

Social media και θρησκευτικός εξτρεμισμός

Η πολιτική αστάθεια και πόλωση, ο θρησκευτικός εξτρεμισμός και η εξάπλωση της παραπληροφόρησης στα online κοινωνικά δίκτυα είναι ανάμεσα στους παράγοντες που υποσκάλπτουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στα εμβόλια, δεί-

χνει η έρευνα σε 149 χώρες, η οποία ανέλυσε στοιχεία για 284.400 άτομα άνω των 18 ετών, που κλήθηκαν να εκθέσουν τις απόψεις τους για την σημασία, την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα των εμβολίων. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει δηλώσει ότι η διστακτικότητα απέναντι στα εμβόλια αποτελεί μια από τις δέκα κυριότερες απειλές για τη **δημόσια υγεία**.

«Είναι ζωτικό, όταν υπάρχουν νέες απειλές ασθνευών όπως η πανδημία Covid-19, να παρακολουθούμε τακτικά τις απόψεις του κοινού, ώστε να εντοπίζουμε γρήγορα τις χώρες και τις ομάδες με μειωμένη εμπιστοσύνη στα εμβόλια, προκειμένου, όπου χρειάζεται, να χιτίζουμε έγκαιρα την εμπιστοσύνη στα σωτήρια νέα εμβόλια. Μία από τις σημαντικότερες απειλές για τα προγράμματα **εμβολιασμού** διεθνώς είναι η ταχεία και παγκόσμια εξάπλωση της παραπληροφόρησης, που διασπείρει ανυπόστατες αμφιβολίες και δυσπιστία. Μερικές φορές υπάρχει πράγματι ένας μικρός κίνδυνος, ο οποίος όμως διογκώνεται για να φανεί πολύ μεγαλύτερος», δήλωσε η επικεφαλής ερευνήτρια, καθηγήτρια Χάιντι Λάρσον της Σχολής Υγιεινής και Τροπικής Ιατρικής του Λονδίνου.

Η διασπορά παραπληροφόρησης μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις. Για παράδειγμα, στην Πολωνία, όπου δρα ένα άκρως οργανωμένο αντι-εμβολιαστικό κίνημα, η εμπιστοσύνη στην ασφάλεια των εμβολίων έπεσε από το 64% του πληθυσμού το 2018, στο 53% στο τέλος του 2019. Από την άλλη πάντως, σε χώρες όπως η Γαλλία, όπου παραδοσιακά υπήρχε μεγάλο ποσοστό δύσπιστων, η απόλυτη εμπιστοσύνη αυξήθηκε από 22% το 2018 σε 30% το 2019.

Μεταξύ 2015-2019 η εμπιστοσύνη στην ασφάλεια και στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων υποχώρησε σε χώρες όπως η Ινδονησία, οι Φιλιππίνες, το Πακιστάν και η Ν.Κορέα. Η γειτονική Αλβανία είχε το χαμηλότερο ποσοστό κατοίκων (26%) που συμφωνούσαν πολύ ότι είναι σημαντικό τα παιδιά να εμβολιάζονται, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (95%) εμφάνιζε το Ιράκ.

Οι πιο δύσπιστοι απέναντι στα εμβόλια είναι άνδρες (περισσότερο από ό,τι γυναίκες) χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου, οι ανήκοντες σε θρησκευτικές μειονότητες και όσοι εμπιστεύονται περισσότερο την οικογένεια, τους φίλους τους και άλλες μη ιατρικές πηγές, παρά τους γιατρούς.